

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: K 24— celo leto naprej 12—
pol leta 6—
na mesec 2—
v upravnisti prejemam: K 22— celo leto naprej 11—
pol leta 6—
na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan sveder izjemni nedelje in praznika.
Inserati veljajo: petostopenjski peti vsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vsta 20 vin.
Poslano vsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posredoma številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto naprej 13—
pol leta 6-50
na mesec 2-30
za Nemčijo: K 30— celo leto naprej 13—
za Ameriko in vse druge dežele: K 35— celo leto naprej 13—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Izpremembra grupacije naše armade na jugu.
— Naša ofenziva južno od Belgrada napreduje. — Naš uspeh pri Dobczycach-Wieliczki. — 5000 Rusov vjetih. — Odbiti ruski napadi pri Piotrkowu. — Presenetljiv nemški uspeh pri Lodzu, 5000 Rusov vjetih. — Nemško napredovanje pri Arrasu, Malancourtu in Nancyju.

ZAVRNJENO RUSKO PRODIRANJE PREKO NOVO RADOMSKA. — IZID BOJEV V GALICIJI SE NI ZNAN. — 1500 RUSOV VJETIH. — BOJI V KARPATIH.

Dunaj, 7. decembra. (Kor. urad.) Uradno razglasaajo dne 7. decembra opoldne. Borba za odločitev na ruskem bojišču traja. Avstro-ogrski in nemške čete so v napadu v prostoru južnozahodno od Piotrkowa zavrnile ruske čete, ki so se pomikale preko Novo-Radomska proti severu, med tem ko so nemške čete prisile sovražnika, da se je umaknil.

V zahodni Galiciji so tudi večji boji v teku. Njih izid še ni znan. V tem prostoru so naše in nemške čete večeraj vjele nadaljnjih 1500 Rusov.

V Karpatih se boji nadaljujejo. Na marsikaterih mestih je sovražnik potegnil močne čete zopet za gorski greben.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalmaor.

RUSI PREPODENI PRI DOBCZYCAH-WIELICZKI. — 5000 RUSOV VJETIH. — ODBIT NAPAD PRI PIOTRKOWU.

Dunaj, 8. decembra. (Kor. urad.) Uradno razglasaajo dne 8. decembra

opoldne: Boji v Zapadni Galiciji so pridobili na srditosti. Naše čete napadajo sedaj tudi z zapada in so prepodile sovražnika iz njegovih pozicij pri Dobczycach-Wieliczki. Naš napad še traja. Številna vjetnikov še ni mogoče pregledati. Dosej smo odnastali nad 5000 Rusov, med njimi 27 častnikov.

Na Poljskem so naše in nemške čete povsodi odbile ponovne ruske napade na prostoru južno od Piotrkowa.

V Karpatih se ni prigodilo ničesar pomembnega.

Namestnik načelnika generalštaba pl. Höfer, gm.

KRAKOV SREDI BOJEV.

»Nowa Reforma« poroča. Včeraj vso noč so grmeli topovi okrog mesta s pomnoženo silo. Slišati je bilo silno pokanje, to so bile salve topovskih strelcev. Sredi tihe noči, zavite v megleno pare in v sled tega še tajnstvenije, so se razlegale detonacije z neizmerno izrazitostjo. Iz katere smeri je prihajalo to zagušno grmenje, ni bilo mogoče dognati. Po posrednih detonacijah je bilo slišati grozno bučanje, kakor da bi razsajal sredi noči silen vihar. Šipe na oknih so šklepetale in vsakogar je v mir-

nem spanju prebudil ta grozni vojni memento. Najsilnejše grmenje topov je prihajalo z juga.

Rano jutro je vstalo krvavordeče, zdelo se je, kakor da bi nebo bilo samo odsev potokov krvi, prelitih v teh bojih. Velike jate vran, prihajajoč z jugovzhoda, so krožile s silnim krakanjem po zraku. Letale so nad mestom kakor vsak dan, a vendar se je zdelo, kakor da bi prihajale naravnost s strašnega razbojišča.

V kratkem se je vzpelo solnce nad morje megla in zasnil je jasen, zlat dan, v katerem se je kakor dijamanti iskrijo ivje na posrebranih vejah drevesnih.

Strašna godba topov ni potihnila. Ves dan so topovi grmeli svojo grozno pesem s strahovito redovitostjo, v manjših ali večjih časovnih presledkih. Streljale so baterije havbic, katerih salve je od časa do časa predonel globoki bas ogromnega možnarja.

Popoldne smo zazrli na obzorju balon, ki je imel gotovo nalogo, da dožene, kje se nahajajo sovražne pozicije. Balon je kasneje vtonil v gosti megli na zapadu.

Streljanje ni ponehalo ne zvečer, ne pozno ponoči.

Kakor pripovedujejo ranjenci, ne pomenja to grmenje topov, da bi se vršili boji v bližini krakovskih utreb.

Velika, večdnevna bitka južno od Krakova se je že končala — ugodno za naše orožje. Govore, da je bilo vjetih par desetisoč Rusov in da je imela ruska armada ogromne izgube.

Težki topovi na naših forih streljajo neprestano radi tega, da bi razdejali poljske okope, ki jih skušajo zgraditi Rusi nasproti forom v svrhu cerniranja trdnjave. Te okope skušajo betonirati. V tem njihovem delu jih uspešno zavira težka krakovska artiljerija, ki odbija vsako možnost napadov na trdnjavo in obstreljevanja forov.

V vsakem slučaju se nahaja Krakov sredi velikih bojov in krvavih bitk.

Vsi boji pod Krakovom se razvijajo na vseh točkah ugodno za nas. Rusi so bili povsodi poraženi in se umikajo z velikimi izgubami.

Ruska vojska je bila odbita na severu, vzhodu in jugu od Krakova. Splošen položaj je tak, da ne more biti govora ne samo o obleganju Krakova, marveč niti ne o cerniranju.

Pod Skalo na ruskem Poljskem so imeli Rusi dve nočni napadi, ki jih je izvršila naša armada, 20.000 ubitih in ranjenih.

Da se Rusi popolnoma umaknejo izpred Krakova, je vrašanje najbližjih dni.

BITKA POD KRAKOVOM.

»Nowa Reforma« poroča: »Kanonada v okolih Krakova, ki se je začela dne 16. novembra, traja z malimi prestanki še sedaj z nezmanjšano ljutostjo.

Včeraj se je napotilo več oseb na Krzemionki, da bi od tamkaj opazovali bitko. Toda bitke ni bilo mogoče videti z očmi, pač pa je bilo slišati prav razločno streljanje, pred vsem pa pokanje granat v okolih vzhodno in na jugu od Krakova. Obzorje je zakrivala gosta megla, ves Krakov je tonil v njenih sponah.

V Podstolichu pri Wieliczki je zadala, kakor pripovedujejo vjetniki, naša artiljerija v noči od srede na četrtek strašen udarec Rusom. Prispele so v to vas z znatnimi silami po noči ob 10. Bila je to ruska konjenica, kozaki in dragonci. Avstrijska patrulja, ki so jo tvorili vojak krakovskega domačega polka, je dognala, kje so se Rusi utaborili.

Ob 3. zjutraj se je pričel peklenški ogenj naše artiljerije. Od ruske konjenice so vstali samo ostanki. V zaledju je poseglo v boj par sto mož, a tudi ti so pobegnili v paničnem strahu.

Sličnih slučajev se je prigodilo okrog Krakova mnogo.

Kmeti prebivalci v oddaljenejši okolici od Krakova pri Mogili, Rajsku, Kosociach, Siepraciji, Światniku so zapustili svoja domovja in si izkopali v bližnjih lesovih in poljih globoke rove in jame, kjer stanujejo med vrščo se bitko. V teh jamah spe cele rodbe, tu si pripravljajo tudi jedila. Vojaki obveščajo prebivalstvo, kdaj jim je treba zapustiti vasi. Na to obvestilo se prično prava romanja v podzemeljske jame.

bila že zopet vsakebi. Videlo se je samo mogočne roke, ki so bile po golen mesu — gledalce je prevzelo divje veselje, da so glasno zavzdihali, in borba se je začela, rokoborba na življenje in na smrt.

Kako se je v tej noči bojna sreča nagibala sem in tja, se ne da popisati. Očividci pravijo, da tako srditega boja svet še ni videl. Oba borilca sta gledala le, ne, kdo drugega premaga, ampak ga ubije. Po enourni borbi je začel tisti omagovati, o katerem se je splošno mislilo, da bo zmagal, ki je svojega nasprotnika doslej prekrščeval, sedaj pa se je pod njegovimi udarci skoro vrtoglavno lovil po areni.

Gledalci so bili kar iz sebe. Kleli so in tulili, da se še slišalo ni, kako prosi Kepler mir: iz njihovih prsi so prihajali glasovi divjega sovraštva, ali pa take jeze, kakor da padajo udarci po njihovih glavah. Drveli so okrog vrvi vselej na tisto stran, kjer je stal borilec, na katerega so stavili in ko je eden novoyorskih reporterjev menil, da take krvave borbe še ni videla Amerika, mu je gospod Dwyer molče pritril.

Dvomljivo je, če je v tem silnem hrupu in pri tem velikanskem razburjenju slišal hitro ponavljajoče se udarce na vrata. A če jih je tudi kdo slišal, pomagati ni bilo več. Vrta so se odprla in iz teme viharne noči so stopili v svetlobo policijski stotnik in njegovi spremljevalci.

BOJI V KARPATIH.

O bojih v Karpatih piše vojni poročevalec »Tagespošte«: V Karpatih, kjer se vrše na več krajih boji, imamo dan na dan izpremenjeno sliko. Zdi se, da hočejo Rusi prisiliti z vznemirjanjem Ogrske našo glavno armado, da pošlje iz Ruske Poljske tja čete. Zato napadajo zdaj tu, zdaj tam ter prodirajo pogosto z močnimi četami, če pa zadenejo na primeren odpor, se zopet umaknejo. V vzhodnih Beskidih so Rusi zadnje dni opetovano izvršili napade, ki pa so bili krvavo zavrnjeni. V noči od 3. na 4. decembra so tam prodrle močne ruske čete. Boj je trajal delj časa in je bil nekaj časa neodločen, dokler niso 4 stotnije z dvema gorskima topoma odločile bitko nam v prilog. Na težavnih in zledenelih gorskih potih so prodrle te stotnije na bojišče ter po 26urnem maršu nenadno posegle v boj. Ta oddelek je vjel tudi 5 častnikov in 300 mož. V vseh teh bojih pa je bilo vjetih 8 častnikov in 800 mož. Boj naših čet v Karpatih je zaradi težavnega terena in velike razsežnosti bojišč ter vsled te taktike sovražnika težaven; s splošnega vidika pa ni povoda za pesimizem.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Eperjesa z dne 5. decembra: Košice (Kašava) in Eperjes, ki ležita sedaj v pokrajini, kjer se vrše boji proti Rusom, starišči mest, barok in poljskarenesanca, z modernimi stavbami. Mnogo hiš je danes praznih. Vojska monarhije stoji popolnoma pripravljena za zimsko vojno, da štiti meje Ogrske. Kjer vdre sovražnik, ga zavrnejo z vsemi silami. Armada stori tu vse, da izpolni svojo nalogo. Sovražnika zadržati in ga privabiti v druge fronte je naloga, ki zahteva mnogo požrtvovalnosti.

Iz Igla poroča ogrski brzojavni kor. urad: Veliki župan v Szepesu baron Artur Wieland je dobil od vladnega komisarja obvestilo, da so naše hrabro se boreče čete v Zemlinu in Sarosu potisnile Ruse do meje. Občina Szatropko, ki je bila nekaj časa v ruskih rokah, je zopet v naši posesti. Železniški promet se je do Bartfe in Orla zopet pričel. Državne uradnike kličejo nazaj v Eperjes in Bartfo. Novi Sandec držimo, tu ni nobene nevarnosti.

Nastala je panika. Nekateri so obstali na svojih mestih kakor okameneli, drugi so begali sem in tja in se končno zapodili redarjem v roke, tretji so se skrivali med kravami in konji, četrti so redarjem ponujali denar in kakor otroci prosili, naj jih puste pobegniti.

V trenutku, ko so se vrata odprla in je prišla policija, je Heffelfinger skočil s svojega ležišča na senu sredi med zbegano občinstvo. S spretnostjo žepnega tatu se je rešil iz te gneče, stekel na drugi konec in prijel Hadeja za vrat. V tem trenutku je bil morilec mirnejši kakor detektiv.

»He,« je jecjal, »izpustite me. Saj ni nobenega vzroka, da ste nasilni. Gledati rokoborbo, četudi prepovedano, vendar še ni tako hudodelstvo, da bi morali človeka kar zadaviti. Tu v desni roki imam bankovec za sto dolarjev. Vzemite ga in pustite me oditi. Nihče ne bo tega opazil. Tu, vzemite!«

Toda detektiv je moža še krepkeje prijel.

»Prišel sem te zaradi storjenega vloma,« je šepetal detektiv. »Pojdi z menoj in sicer hitro. Čim manj se boš ustavljal, toliko bolje za oboje. Če ne veš, kdo da sem, pa potipaj pod mojo suknjo — tam je znamenje detektivov. Moč imam jaz. Če bo vse v redu in bova enkrat zunaj, ti pokazem povelje za aretacijo.«

(Dalje prihodnjak.)

LISTEK.

Gallegher.

Spisal R. H. Davis.

(Dalje.)

Casniški raznašalec in detektiv sta ležala na senu in se nemirno preobračala. Čakala sta dve celi uri. Gallegher je vsaj desetkrat zadržal sapo in pazil, če kdo prihaja, a nikogar ni bilo.

Mučili so ga različni dvomi in strah ga je bilo tega in onega. Enkrat ga je prevzela misel, da je policija izvedela za nameravano borbo in Keplerja prijela; potem zopet, da je borba preložena; potem zopet, da se bo začela tako pozno, da se gospod Dwyer ne bo mogel pravočasno vrniti in list ne bo mogel v jutranji izdaji priobčiti poročila.

Končno so prišli. Pred njimi so šli različni športniki, ki so se postavili ob obeh straneh velikih vrat.

»Hitite, gospodje,« je rekel eden, »in ne pustite vrat odprtih dlje, kakor je treba.«

Prišla je velika množica kaj različnih ljudi. Bili so tu elegantni gospodje, odlični finančniki, znani politiki, igralci in športniki iz vseh mest, pa ljudje v dolgih suknjah, ki so se jih drugi skrbno ogibali, vedoč, da so ali borilci ali pustolovci.

Sredi med elegantno gospodo je stal Hade. Blizu njega pa Dwyer. Hade je bil blede in razburjen in videlo se mu je, da ima velike skrbi. Skrival je svoj obraz kolikor je mogel. Prišel je le, ker si je mislil, da se že nezaupnega Keplerja ne bo toliko bati, če se borbe udeležijo, kakor če od nje izostane. Zdal je bil na borišču in sluteč vse možne nevarnosti, že ves bolan od strahu.

Ko ga je Heffelfinger zagledal, se je vprl ob obe roki in se pripravil, kakor bi hotel skočiti s senu in svojo žrtev kratkoma aretovati.

»Lezite,« je zarenčal Gallegher. »Policaj, pa bodi še tako imeniten, bi v tej družbi še tri minute ne ostal pri življenju.«

Detektiv se je zopet zaril v slamo, toda ves čas dolgotrajne borbe ni maknil pogleda od svoje žrtve.

V prvo vrsto tik napeljanih vrvi so sedli časniki, gledali na svoje ure in prosili prireditelja borbe, naj se naznani začetek.

Stavilo se je mnogo. Gospodje so metali šopke bankovcev sem in tja s tako ravnodušnostjo, da je Gallegher začel dvomiti, če so pri zdravi pameti.

Prireditelj borbe je opozoril zbrano gospodo, naj bo lepo mirna in tiha, ker so take borbe strogo prepovedane in bi znali gospodje eno ali dve leti na varnem sedeti, če bi jih policija zasačila.

Potem sta dva prav neprilopori-

ljivo izgledajoča gospoda vrgla vsak en cilinder na žaganje, kakor so si časih vitezi metali rokavice, in to je bilo znamenje, da se borba začne. Nastalo je občudovalno mrmranje, ko sta klobukoma sledila njiju lastnika in pokazala telesno lepoto brezhibnih bestij. Njiju roznata koža je bila otročje sveža in se je svetila kakor slonova kost, in pod njiju svilenih trikotih so se zvijale mogočne mišice kakor kače okrog vej.

Elegantni gospodje in sumljivi možje so stopili bližje, da bi bolje videli. Kočijaži, katerih svetli gumbi so navzočne vedno spominjali na policijo, so v razburjenosti položili roke na rame svojih gospodarjev. Nekateri so imeli že potna čela. Reporterji so nestrpno grizli konce svojih svinčnikov. Samo krave v stajah so ostale ravnodušne in se le radovedno ozirale na tisti dve človeški bestiji, ki sta stali poleg njih, pripravljeni, da planeta druga na drugo in se, če treba, na zabavo gledalcev tudi pobijeta.

»Na mesta, na mesta,« je ukazal voditelj borbe.

V trenutku, ko sta si borilca pogledala v oči, je vsa množica utihnila in če bi ne bil udarjal dež na streho, bi bil vladal v hlevu mir, kakor v prazni cerkvi.

»Ena — dve — tri!« je ukazal voditelj borbe.

Borilca sta skočila drug proti drugemu, a v naslednjem trenutku sta

IZPREMEMBA GRUPACIJE NAŠIH SIL VSLED ZAVZETJA BELGRADA.

Dunaj, 7. decembra. (Kor. urad.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 7. decembra: Vsled zavzetja Belgrada potrebne operacije zahtevajo sedaj izpremembo grupacije naših sil, ki se seveda odteguje splošni razglasitvi.

PREGRUPACIJA ARMADE NA JUGU SE VRŠI PO NAČRTU. — NAŠA OFENZIVA JUŽNO OD BELGRADA NAPREDUJE.

Dunaj, 8. decembra. (Kor. urad.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 8. decembra: Izprememba grupacije se vrši po načrtu. Posamezne nasprotnikove poskuse, da bi motili to grupacijo, smo odbili. Pri tem je imel sovražnik občutne izgube. Naša ofenziva južno od Belgrada ugodno napreduje in smo tu vjeli 14 častnikov in 400 mož.

POLOŽAJ V SRBIJI.

O izpremembi grupacije naših čet v Srbiji piše vojni poročevalec graške »Tagespost«, da je v polnem teku. Izpremembo grupacije olajšuje hitro napredujoča ofenziva naših čet iz Belgrada proti jugu. Srbi so dobili močna ojačenja in sicer, kakor se zatrjuje, iz Rusije. Razen tega so Srbi pritegnili vse čete iz Nove Srbije in z bolgarske meje ter črnogorske čete. S pomočjo teh novih čet so poskusili ofenzivo izza Arangelovca in Gornjega Milanovca proti Kolubari, kar se jim pa ni posrečilo, ker se jim je postavila nasproti naša armada. Naša nova grupacija ima namen, da prepreči srbski namen trdnjavne defenzive v gorovju Rudnik.

Uprava Belgrada.

»Pester Lloyd« poroča iz Belgrada, da je po naročilu armadnega poveljnika generala infanterije Liborija Franka prevzel tričlanski kolegij bivših mestnih svetnikov vodstvo mestne uprave. Upati je, da se bo mestno prebivalstvo kmalu vrnilo. V mestu vlada mir. Dosedanji trdnjavski poveljnik v Sarajevu, generalmajor Hvala, je bil, kakor poroča »Bosnische Post«, imenovan za mestnega in trdnjavskega poveljnika v Belgradu. Na njegovo mesto je prišel gmj. Blechinger.

Moralni element čet zmaga.

Budimpešta, 8. decembra. (Kor. urad.) Honvedski minister baron Hazaj je danes predaval o splošnih načelih vojne ter izvajal, da ne zmaga vojaška premoč, marveč da leži glavni moment za zmago v moralnem elementu čet.

PRESEGLJIV USPEH NEMŠKE ARMADE PRI LODZU. — VELIKE RUSKE IZGUBE.

Berolin, 7. decembra. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan dne 7. decembra.

Z zapadnega bojišča in vzhodno od Mazurske jezerske planote ni posebnih poročil.

Na severnem Poljskem smo v počasni borbi za Lodz izvajali presegljiv uspeh s tem, da smo vrgli nazaj severno, zapadno in jugozapadno od tega mesta stoječe močne ruske čete.

Lodz je v naši posesti. Rezultati bitke v priči razsežnosti bojišča še ni moči pregledati. Ruske izgube so brez dvoma zelo velike.

Ruske poskuse, da bi iz južne Poljske prišli na pomoč svojim ugroženim armadam na severu, so preprečili napadi avstro-ogrskih in nemških čet v okolici jugozapadno od Piotrkowa.

Vrhovno armadno vodstvo.

NEMŠKE ČETE PRI LODZU SLEDI RUSOM. — NEMCI SO VJELI 5000 RUSOV IN VPLENILI 16 TOPOV.

Berolin, 8. decembra. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 8. decembra dopoldne.

Na vzhodu in z vzhodnoslovenske meje ni nobenih posebnih poročil. V severni Poljski sledi nemške čete neposredno sovražniku, ki se hitro umika vzhodno in jugovzhodno od Lodza.

Razen že včeraj sporočenih izredno velikih, krvavih izgub so Rusi doslej izgubili okrog 5000 vjetnikov in 16 topov z municijskimi vozovi.

Na južnem Poljskem se ni pridržilo ničesar posebnega.

Vrhovno armadno vodstvo.

VELIKA BITKA NA RUSKEM POLJSKEM.

Več kakor en teden se že vrše silni boji na Ruskem Poljskem. Silne armade si stojte tam nasproti. Rusi so imeli očitno namen na tem mestu predreti fronto zavezniških čet. Pred par dnevi je ruski generalni štab poročal, da dobivata zavezniška Avstro-Ogrska in Nemčija na tej bojni črti močna ojačenja izpod Kališa in preko Zdunske Volje. Sedaj je poročal nemški generalni štab, da so zavzele zavezniške čete Lodz. Kraj sam je seveda brez vojaške in taktične vrednosti, važnost uspeha leži le v tem, da razvidimo, da zavezniške čete na Ruskem Poljskem prodirajo. Uradno poročilo nam pove tudi, da je bilo mesto Lodz obdano s severa, zahoda in jugozahoda od močnih ruskih čet.

Obsega tega uspeha seveda sedaj še ni mogoče popolnoma pregledati. Počakati je treba ali bo imel ta uspeh kak vpliv na ostalo fronto in kako daleč se bo raztezal ta vpliv. Tudi ni znano ali in v koliko so mogle zavezniške čete izrabiti svoj uspeh.

»Corriere della sera« poroča iz Petrograda, da tam priznava, da so Nemci zlasti na severu in severovzhodu od Lodza brezdvomno močnejši od Rusov, zlasti kar se tiče artiljerije. Pozicije Hinderburga so močno utrjene. Nemci držijo te pozicije kot oporišča, ter iz njih Ruse neprestano napadajo.

Iz Pariza poročajo, da imata Avstro-Ogrska in Nemčija na tem bojišču sedaj več kakor 12 armadnih zborov, ki so vsi že posegli v boj proti Rusom. Nemcem se je posrečilo prelomiti železni obroč, tako da je nemška bojna fronta sedaj več ali manj zopet celotna. »Journal« piše: Potem ko se je Nemcem posrečilo prebiti ruski centum, utrjujejo sedaj svoj lastni centum ter skušajo istočasno obiti krila ruske vojske. Od Kališa so dospela nova ojačenja na severno Poljsko. Že sedaj je spoznati, pravi list, da namerajo Nemci prezimiti v trdnjavah ob Visli.

Iz Kodanja poročajo, da so v Petrogradu potrti, ker vedo, da so se operacije na Poljskem ponesrečile. Vpoklicanje črne vojske veča še pesimizem. Padca Belgrada v Petrogradu uradno niso razglasili. Srbski posebni odposlanec, ki je prišel prositi pomoči, ni baje opravil ničesar, ker je ruska vlada izjavila, da mora v sedanjem trenutku odkloniti vsako pomoč.

Francosko vojaško časopisje pripisuje uspeh bitke pri Lodzu v prvi vrsti izbornim prometnim sredstvom v Nemčiji. »Berner Bund« pravi, da more Ruse rešiti iz njih položaja samo največje napenjanje vseh sil ali pa splošno umikanje. »Lokalanzeiger« meni, da je vsled nemšk. ofenz. sunka pri Lodzu zelo trpela ruska ofenziva.

Prezgodaj je ruski generalni štab že 5. t. m. poročal o veliki zmagi ruske vojske nad Nemci pri Lodzu.

O obstreljevanju Lodza poročajo iz Petrograda še, da je bilo mnogo hiš v glavnih cestah razdejanih. Tudi plinarna je zletela v zrak. Prebivalstvu je primanjkovalo živila, zlasti mleka in sladkorja, moke in mesa.

Cesar Viljem svojim vojakom.

Vratislava, 8. decembra. (K. u.) »Schlesische Ztg.« prinaša tale nagovor cesarja Viljema na svoje vojake dne 3. t. m.: Tovariši! Poklical sem si sem deputacije na vzhodu se borečih čet, ker mi ni mogoče obiskati vas vse spredaj in strelnih jarkih. Prinesite svojim spredaj v strelskih jarkih se borečim tovarišem moje cesarsko zahvalo in zahvalo domovine za vaš junaški nastop in za vztrajnost, ki ste jo pokazali zadnje tri mesece napram ruski premoči. Pri nas doma govore z vso pravico, da je vsak vojak, ki se na vzhodu bori, junak. Vi imate čast, da se borite ramo ob ramo z vojsko cesarja Frana Josipa, mojega prijatelja in ljub-

ljuba strica, za pravično stvar, za bodoči dolgi mir. Če bo tudi še dolgo trajalo, sovražniku ne smemo dati miru ter se bomo borili naprej s uspehom kakor doslej, ker je nebo na naši strani. Z bogom si bomo izvajali dolgi mir, ker so naši živci močnejši, kakor živci naših sovražnikov. Moj cesarski prijatelj mi je že večkrat naglašal hrabrost čet, borečih se z našimi avstrijskimi brati, in kakor vidim, vam je izkazal svojo hvalo z milostljivo podanimi odlikami. Če se bote sedaj vrnili v svoje pozicije, vzemite s seboj moje priskrbeno pozdrave vašim tovarišem, recite, da so moje misli vedno pri vas in da gledajo moje oči vedno na vas, kakor da stojim za vami, če tudi moram zopet na zahod. In sedaj dajmo izraza našemu bratskemu čustvu v klicu: Njegovo Veličanstvo cesar Franc Josip, hura, hura, hura!

NEMŠKI USPEH PRI ARRASU IN MALANCOURTU, ODBIT FRANCOŠKI NAPAD SEVERNO OD NANCYJA.

Berolin, 8. decembra. Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 8. decembra dopoldne.

Ob flandrijski fronti povzročajo vsled zadnjih nalivov poslabšane talne razmere krenjama čet velike težave. Severno od Arrasa smo nekoliko napredovali. Vojna bolnica v Lillu je včeraj pogorela. Požar je najbrže kdo zanetil. Človeških izgub ni nobenih.

Trditve Francozov, da napredujejo v Argonskem lesu, ne odgovarjajo dejstvom. Že dlje časa ni bilo tam sploh nobenega francoskega napada. Pač pa pridobivamo mi neprestano počasi tla.

Pri Malancourtu vzhodno od Varenta smo predvčerajšnjem osvojili važno francosko oporišče.

Pri tem je padel večji del posadke. Ostanek, nekaj častnikov in okrog 150 mož smo vjeli.

Severno od Nancyja smo včeraj odbili francoski napad na naše postojanke.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOJI V BELGIJI IN NA FRANCOŠKEM.

Iz Haaga poročajo: Da sedanji vojaški položaj Francoske nikakor ne odgovarja vsem željam, izhaja iz uvodnika lista »Echo de Paris«, ki izjavlja: Vedno bolj skuša Anglija utrditi pri nas mnenje, da je zavlačevanje vojne za Nemčijo pogubno. Brez dvoma je to naziranje pravo, vendar pa dobro samo za Anglijo, dočim je vsled sedanje situacije za Francosko želeto, da sovražnika prav kmalu prežene iz dežele, ker so za to merodajni vojaški in gospodarski vzroki. Značaju francoskega vojaka ne more več dolgo odgovarjati bojeva pozicijsko vojno, ki traja pretrano dolgo. Če bo trajala pozicijska vojna preko zime, se bo efektivna moč vojske zmanjšala vsled tuberkuloze in drugih bolezni. V gospodarskem oziru je pomembno, da ima Nemčija sedaj v rokah rudokope v Briegu, kar nikakor ne pospešuje francoske fabrikacije vojnega materiala. Tudi del severofrancoske tekstilne industrije seveda ne more delati za vojsko. Skorajnja ofenziva zaveznikov je torej vojaška in gospodarska potreba.

Že večkrat omenjeno dejstvo, da trpe francoske in angleške pomožne čete vsled vremenskih in podnebnih razmer je nadaljnji dokaz, da je vojna za zaveznike sila težavna.

Ypres.

Wolffov urad poroča: V inozemstvu razširjene vesti o umikanju nemških čet ob Yperskem kanalu so neresnične.

Iz Kodanja poročajo: Kralj Juri, predsednik Poincaré, kralj Albert in generali Joffre, Kitchener in French so se sestali v Ypresu ter pregledali čete.

V »Corrieru« piše Barzini iz La Pauna: Od Nieuporta do Ypresa je vsa pokrajina eno samo slano močvirje, razsežno morda nad 50 km. Iz vode gledajo ostanki hiš, razvaline vasi, očrnele od požara, ceste in nasipi, ki rišejo v blato čudne geometrične figure. Žalostni dvoredi iz golimi vejami kakor skeleti, vse polno oprave, kakor da je bil vesoljni potop, obleka, cunje, sodi, mize, zaboji. Mrtve drži teža turnistrov na dnu. Koliko mrtvih leži tam! Povođenj je pokrila polja le več pedi visoko, to blato pa zakriva jarke in globine, maskira prekope ter pokriva vso pokrajino z enakim goljufivim nivojem. Na tisoče in tisoče vojakov je poskočilo, ko je prišla povodenj, iz strelskih jarkov in gazilo po blatu nazaj. Naenkrat se je črno goljufivo močvirje zgrnilo nad njimi. Nad 200

belgijskih vojakov je tam poginilo, ko so se umikali iz sprednjih zakopov.

»Daily Mail« poroča iz Londona, da se vrši velika bitka pri Elverdinghem, med Veurnom in Ypresom.

Ostende gori.

Iz Rotterdam poročajo po londonskih listih, da Ostende gori. Doselej ni znano ali je požar posledica obstr. levanja ali pa je bil ogenj položen.

Boji za Kanal.

Iz St. Omerja preko Anglije v Haag dospeli Angleži pripovedujejo, da Francozi in Angleži še vedno neprestano grade za fronto ob Yseri velikanske okope. Prva taka črta gre od Dunkerqua preko forta Bergnesa, Wormhoudta, Cassla, Hazenbroucka v Merville, druga vzporedna črta pa od Calaisa preko trdnjave St. Omer, nato med cesto v Aire in Kanalom ter proti St. Polu.

Francozi in Angleži porabljajo za ta dela mnogo vojnih vjetnikov, ki popravljajo tudi ceste, zlasti ono iz Boulogna v Calais in Dunkerque. Ker mislijo Francozi, da je mogoče da bodo Nemci prodrli proti Arrasu, pripravljajo za velike transporte artilerijskega materiala tudi ceste Abbeville-Boulogne-Calais in Montreuil-St. Omer.

Francoska taktika v Alzaciji.

»Corriere della sera« poroča iz Pariza: »Bulletin des armées« priobčuje dolg opis prvih 4 mesecev vojne. Opisuje zelo jasno, kar je pri oficijalnih poročilih prav redek slučaj. Tudi storjene napake buletin odkrito priznava. Tako pravi, da so bile prve operacije v Alzaciji napačne. Buletin pa jih skuša upravičevati kot poskus, potegniti del sovražnih čet s severa proti jugu. Isti poskus se zdi, da se ponavlja v obnovitvi bojev v Alzaciji. Zdi se, da je hotelo vrhovno armadno vodstvo počakati prvo večjo rusko zmago, da stori ta poskus. Ker pa je treba še vedno čakati na rusko zmago, se sedaj Francozi živahno gibljejo v Alzaciji in sicer tem bolj, ker je nemogoče prijeti desno nemško krilo z boka.

Francoski parlament.

Iz Pariza poročajo: V nedeljo so bili člani francoskega parlamenta brzojavno poklicani za 22. december ob 2. popoldne k zasedanju parlamenta v Parizu. Že sedaj se vračajo člani vlade v glavno mesto; do srede bo zbran v Parizu ves kabinet. Ta dan dospe tja tudi predsednik Poincaré. Ministrski predsednik Viviani je izjavil nekemu sodniku »Petit Parisien«, da bo vlada zahtevala sprejetje predloga glede odložitve volitev v senat, provizorični proračun ter ratifikacijo v izvenparlamentaristični dobi izdanih dekretov in določb. Finančni minister Ribot pravi, da je položaj Francoske zelo ugoden.

Obsojeni nemški zdravniki.

Iz Bordeaux poročajo: Na inicijativo ameriškega veleposlanika si je dala vlada poslati akte procesa proti nemškim zdravnikom in članom sanitete. Zdi se, da hoče sodbo razveljaviti.

ANGLEŠKA POMOŽNA KRIŽARKA POTOPLJENA.

Iz Santiaga poroča Reuter, da je v majhno pristanišče Papuelo v bližini Valparaisa pripeljala nemška pomožna križarka »Princ Eitel« mošvo angleške pomožne križarke »Charcas«, katero je bila nemška ladja potopila na višini Corrala.

Zaplenjene vojne ladje.

Uradno se sedaj razglša, da so Angleži zaplenili in uvrstili v svoje brodoge čilsko vojno ladjo »Almirante Latorre« pod imenom »Canada«. Ladja ima 28.500 ton in 10 topov kalibra 356 cm. Iz Kristianije poročajo nadalje, da je angleška vlada zaplenila tudi dve norveški oklopnici, od katerih bi bili morali oddati eno sedaj, drugo pa čez en mesec. Angleška vlada je obljubila polno odškodnino.

Angleški kralj.

Iz Kölna poročajo, da se je angleški kralj dne 6. decembra vrnil iz bojišča v London.

Rusko zlato na Angleškem in ruski kredit.

Kodani, 5. decembra. (Kor. ur.) »Berlingske Tidende« poroča iz Londona: Med rusko vlado in Bank of England je bila sklenjena, ko je Ru-

sija poslala banki 8 milijonov funtov šterlingov v zlato, pogodba, glasom katere diskontira banka nadaljnjih 12 milijonov ruskih državnih nakaznic, tako da ima Rusija na razpolago 20 milijonov funtov za plačevanje ruskih kuponov, za financiranje ruskih nakupov in za trgovske obveznosti.

Portugalska in Anglija.

Iz Lizbone poročajo: Obravnave proti monarhistom tečejo naprej. Grof Magnelka je bil izgnan. Javno mnenje je v mnogih krogih proti udeležbi na vojni, ki jo je Anglija vsilila deželi. Splošno se govori, da je vojaštvo radevolje pripravljeno iti v boj, če gre za Portugalsko, da pa ne sme država dati nobenih vojakov, da bi služili Angliji. Mnogo častnikov je odkrito izjavilo, da se bodo prej izselili v Brazilijo, kakor da bi se bojevali na Francoskem ali v Angliji. Sredi decembra pričakujejo v Lizboni vojaško komisijo iz Londona, ki bo sklepala s portugalskim armadnim vodstvom potrebno.

Izkrcanje Nemcev na Angleškem.

Italijanski stotnik Cipolla piše iz nemškega glavnega stana, da bi imelo izkrcanje Nemcev v Angliji mnogo upanja na uspeh. Po njegovem mnenju bi bilo tako izkrcanje celo manj težavno, kakor zavzetje Verduna.

TURŠKA VOJNA.

TURŠKI KOMUNIKE. — BOJI OB JEZERU VAN IN V POKRAJINAH ADŽAR IN AZRBEJČAN.

Carigrad, 7. decembra. (Kor. ur.) Komunique glavnega stana pravi: V pokrajini Adžar so se vršili novi, za nas uspešni spopadi, pri katerih smo Rusom vzeli en top in mnogo bomb, orožja in municije. Rusi so vporabljali proti nam krogle dum-dum. Napadi Rusov vzhodno od jezera. Van ob turški meji so bili brezuspešni, naše iz Revandusa prodirajoče čete pa so zasedle Saučbulak, 70 km od naše meje, važno oporišče Rusov v Azrbejčanu.

ANGLEŽI PRED DARDANELAMI.

Iz Aten prinaša neki bukarški list tole vest: Angleško brodoge, obstoječe iz 8 enot, je dospelo 2. t. m. zopet pred Dardanele ter obstreljevalo turške torpedne korvete. Obrežne baterije in topovi velikih vojniških ladij so odgovarjale krepko in kmalu je bilo angleško brodoge prisiljeno, da se je umaknilo izven območja teh topov. Glasom vesti z maloazijske obali je neko drugo angleško brodoge napadlo tam stoječe turške vojne ladje. Podrobnosti še ni.

Konference v Carigadu.

Carigrad, 7. decembra. (K. ur.) Nečak Senubet šeja in šejh Bešir el Senusi sta imela posvetovanja s šejhom ul Islam in z ministrom notranjih del.

Turki zasedli perzijsko mesto.

Carigrad, 7. decembra. (Kor. urad.) Glavni stan poroča, da so Turki zasedli perzijsko mesto Saučbulak.

General v. der Goltz.

Berolin, 6. decembra. (Kor. ur.) »Lokalanzeiger« poroča: Baron v. der Goltz je včeraj zvečer odpotoval v Carigrad.

Adjutant maršala von der Goltz paše.

Carigrad, 7. decembra. (Kor. u.) Stotnik Nurri beg je imenovan za krilnega pobočnika maršala von der Goltz paše. Za maršala je pripravljen poseben apartma v cesarski palači Dolmabahçe.

NA SINAJSKEM POLOTOKU IN V EGIPTU.

Iz Curiha poročajo, da so se arabska plemena Sinajskega polotoka pridružila Turkom. El Ariš je popolnoma v turških rokah. Tudi beduine pozivljajo na sveto vojno proti Angliji.

»Secolo« poroča iz Egipta: Angleži so pri Port Saidu predrl vzhodni nasip Sueškega prekopa ter zopet poplavlili kraj, kjer je stalo svoj čas jezero Pelusio. Gre za pokrajino 53 km ob kanalu prav blizu do Kantare. Del kanala ki ga je braniti, je torej s tem še krajši.

Italijanski poslanik Bevione je govoril v Egiptu z vzhodnjim angleškim poveljnikom Maxwellom v Kajru ter poročal, da se je ta smejal turškemu poskusu, napasti Sueški prekop. Če bi Turki sploh dospeli do kanala, se bo to moglo zgoditi samo v posameznih oddelkih, s katerimi bo

mogel z vsakim posebej obračunati. Egipet ima na razpolago tako silno mnogo četi iz Anglije, Indije in kolonij, da ne ve, kaj naj z vsem tem moštvom stori.

Revione pa poroča o svojem obisku ob Sueškem prekopu, da je Maxwell samega sebe varal. Turki nimajo na meji proti Egiptu nič manj, kakor 240.000 mož dobrih četi z več sto nemškimi častniki. Letni čas za akcijo v Egiptu je idealen. Zima odpira Turkom pot preko polotoka. Peščena tla so dobro hodna, cisterne polne vode, podnebje ugodno. Turki bodo tudi kmalu dogradili svojo železnico od Maana do kanala. Tudi imajo na razpolago na desetstisoče tovornih velblodov in Turki so najskromnejši vojaki sveta. Iz vsega tega sklepa Revione, da bodo Turki dospeli do kanala po železnicih, po karavanskih cestah El - Ariš - Kutar in iz Akabe v Suez ter po daljši poti preko gorovja iz Akabe. Prišli bodo tja pod evropskim vodstvom z močno artilerijo in dobri prednjimi četami. »Kaj se bo potem odigralo ob kanalu,« pravi, »ne vemo, bo pa strašno.«

Uraden razglas v Kairu pravi, da odposlani letalci niso našli sledu Turkov. Turki so se baje umaknili na El Ariš, kjer so se vršile zadnje praske. Pogrešana egiptovska patrulja se nahaja v Gihaziju. Komunikacije pravi nadalje: Desni breg kanala pri Port Saide je bil preplavljen, da je mesto zavarovano proti napadu. S tem je slabotni del kanala pri Port Saidu je bil preballah in Tima, še bolj zavarovan. Karavanska cesta Rafa-Kantara je samo še zagata med jezerom Ballah in močvirji pri Pelusiju.

NEMČIJA IN JUŽNA AFRIKA.

Berolin, 7. decembra. (Kor. ur.) Z burske strani so zaprosili cesarsko vlado za izjavo o stališču Nemčije napram Južnoafriški Uniji za časa sedanje vojne. Državni tajnik državnega kolonijalnega urada dr. Solf je podal izjavo, v kateri pravi, da nemška vlada nikdar ne namerava, začasno ali trajno zasesti teritorij Južnoafriške unije, in da, kolikor je znano cesarski vladi, teritorij Unije predno južnoafriška vlada ni ukazala napada na nemško Zahodno Afriko, od tam ni bila niti na kopnem niti na morju napadena. Nemčija želi ustaviti sovražna, ki jih ji je vsilila vlada južnoafriške Unije, seveda le, če se bo tudi vlada Unije vzdržala nadaljnega sovražnega nastopanja proti nemškemu teritoriju in če izprazni že zasedene pokrajine. Če bo vlada Unije ustanovila Južnoafričanom neodvisno državo, jo bo nemška vlada priznala ter respektirala politično neodvisnost in teritorialno integriteto te države.

Kako je bil vjet burski general De Wet.

Johannesburg, 5. decembra. (K. urad.) O vjetju burskega generala De Weta poročajo z angleške strani: Generala smo presenetili. Ko je videl vladne čete, je poskusil na konju zbežati, mi pa smo ga zajeli. Karakteristična za zasledovalno taktiko polkovnika Brista je bila uporaba avtomobilskega oddelka. Hotel je prisliti De Weta k predaji, ne da bi žrtvoval ljudi. Avtomobili so se približali Buram na razdaljo 100 m. Buri so pokazali belo zastavo, drugi so vrgli orožje proč ali pa so padli onemogli s konj. De Wet sam je dvignil roki. Večina vjetih je bila vsa izmučena. De Wet je tudi v vjetništvu močan in ponosen. Polkovnik Jordaan, ki ga je bil vjet, ga je sam pripeljal v Johannesburg.

Burski komando vjet.

London, 6. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Pretorije z dne 3. t. m.: Burski komando pod poveljništvom Jaca Pinnaarja in Japisa Fonrieja je bil pri Totskralu, 60 milj severovzhodno od Premier-Mine vjet.

De Wet.

Na Angleškem razmotrivajo sedaj bodočnost burskega voditelja De Weta. Splošno ga smatrajo bolj za slabotnega starca, kakor za veleizdajnika in smatrajo za politično nepravilno, če bi ga po besedilu zakona kaznovali kot veleizdajnika. Na drugi strani se boje, da bi imela prevelika popustljivost lahko slabe posledice ter bi spodbujala dvomljive elemente v Indiji, Afriki in drugih angleških kolonijah, da bi storili enako, kakor De Wet.

Srbski kralj.

Iz Kodanjske poročajo, da je odšel srbski kralj Peter na bojišče.

Novo srbsko ministristvo.

Niš, 7. decembra. (Kor. urad.) Uradno. Novo, iz pripadnikov vseh strank z izjemo liberalcev, sestavljeno ministristvo se je konstituiralo takole: Predsedstvo in zunanja dela Pašić, finance dr. Paču, notranja dela Jovanović, pravosodje Đuričić, vsi staroradikalci, javna dela Drašković, nauk Davidović, oba samostalna radikalca, poljedelstvo in trgovino Vojislav Marinković, naprednjak, in vojno artiljerijski polkovnik Bojović. Ker biva sedaj Bojović v inozemstvu, prevzame do njegovega povratka vojni portfelj ministrski predsednik Pašić.

Črna gora.

London, 6. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Petrograda, da je črnogorski kralj brzojavil »Birževiji Vjedomosti«, da je padla tretja črnogorska armada, da pa bodo Črnogorci nadalje branili svojo domovino in napadali sovražnikovo zemljo. Sredstva kraljestva pa so pošla in bi bila Črna gora hvaležna za denar in material.

Rusija hoče anektirati Spitzbergen.

Kakor poroča »Novoje Vremja« zahtevajo Rusi, da Ruska nemudoma anektira Spitzbergen. To zahtevajo utemeljujejo s tem, da je bilo to otočje svoj čas rusko in da je zdaj najboljša priložnost, da Rusija z zasedenjem teh pokrajin uniči švedske, norveške in nemške aspiracije na bogate zaklade premoga na tem otočju. Članek vzbuja na Švedskem tem več pozornosti, ker je izšel očitno z vednostjo ruske vlade. Neki stockholmski list pravi, da stoji otočje pod mednarodno upravo, ker velja po mednarodnem pravu za »res nullius«.

Pismo iz Przemysla.

»Gazetta Krakowska« priobčuje pismo z dne 26. novembra, ki je došlo iz Przemysla. Pismo poroča o več izpadih iz trdnjave. Nadalje pa pravi pismo: To pot imajo Rusi popolnoma drugačno taktiko, kakor so jo imeli pri prvem obleganju trdnjave. Pri prvem obleganju je nameraval poveljnik Radko Dimitrijevič vzeti trdnjavo ravno tako, kakor svoj čas Odrin, v naskoku. Ta metoda ga je stala skoraj 100.000 mož, ni pa imela zaželjenega uspeha. Noben fort ni bil močnejše poškodovan. Sedaj pa Rusi, ki oblegajo Przemysl, mirujejo, ne napadajo in ne naskakujejo utrd. Očitno imajo namen Przemysl izstradati in tako prisiliti k predaji. Račun pa ne velja in rusko armadno vodstvo se je v tem pogledu zelo zmotilo, ker je trdnjava to pot bogato založena z živili, tako da se ne bo udala, pa naj traja obleganje tudi celo leto. Naši izpadi provzročajo Rusom, ki se morajo vsakokrat umakniti, velike izgube, pri čemer nas izdatno podpirajo naši trdnjavski topovi, ki streljajo na razdalje 15 do 16 kilometrov. Ruske oblegovalne čete štejejo kakih 100.000 mož, njih število je torej mnogo manjše, kakor pri prvem obleganju. Splošno nam gre v trdnjavi dobro in branitelji zaupajo v zmago.

Pismo z južnega bojišča.

Slovenski rezervni praporščak piše z južnega bojišča svojemu prijatelju:

»Tvoje pismo in 4 pošiljave časopisov sem prejel, srčna ti hvala, prosim te, nadaljuj s pošiljanjem časopisov, ker so mi listi največja zabava v prostem času. Nehajam se precej daleč na srbskem ozemlju po dnevih, izpolnjenih z boji, marš in drugimi podrobnimi zabavami. Stanujem v stari koči, kjer mi tovarišujejo stenice in podobna golazen.

Moj kučegazda, 70 leten starec, puši moje cigarete, mi pripoveduje o svojih hčerkah (lepa dekleta, bogami!), zvečer pa vzame v roke gusle javorove in prepeva o Kraljeviču Marku in njegovih junaških činih. Pijeva pristno slivovko, jeva med in suhe slive, včasih si za spremembo zakoljeva kako kokoš in si napraviva večerjo kot dva bogova. Dober starec je, ta moj Konstantin Dimitrijevič!

Spim na slamni zaviti v 3 odeje, sem splošno zdrav, samo ta vražji revmatizem me nekaj grize po bedrih. Zadnje čase sem opazil pri sebi par nedobrodošlih domačih živali...; seveda sem jih takoj uničil s krvoločnim užitkom.

In tako mineva mesec za mesecem v tem burnem življenju, polnem dogodkov in nepričakovanih doživljanj.

Moj študij počiva, paragrafi tako težko vbiti v butico, izginjajo počasi iz nje...

In človek ne more vedeti konca. Edino kar človek še ima je usmilje.

da se bo končno vendar vse srečno izteklo in da bomo zopet združeni v prijetnem družinskem življenju, v srečnem prijateljskem krogu kakor nekdanj. V to pomozi usoda in sreča junaška!...

V zavzetem Beogradu.

Iz poročila vojnega poročevalca »N. Fr. P.« na južnem bojišču posnamemo o njegovem obisku v Beogradu nekatere markantne slike.

Ze v Novem Sadu se prične vojaški rajon, železnica vozi samo do Batajnice in povsod se je treba legitimirati. Na nekaterih postajah je treba čakati po več ur. Od Batajnice naprej je mogoče priti le peš ali pa za drag denar s kakim kmetijskim vozom. Na poti od Novega Sada do Batajnice je videti prve resnične sledove bojev, ki so tu divjali. Ob poljih so izkopani jarki za strelce, več hiš je razstreljenih, na drugih kmečkih hišah je brati, da so urejene kot bolnišnice, povsod stoji črnovojniki, neskončne kolone vozov in tehničnih čet se pomikajo proti Zemunu, skoraj nikjer pa ni videti civilnega prebivalstva. Sele sedaj se prebivalci vračajo, v prvi vrsti obrtniki in trgovci. Kljub temu, da so bi bi Srbi dvakrat v Zemunu, mesto skoraj nič ni trpelo in vsak najde svoje imetje nepoškodovano. Sedaj je v Zemunu zelo živahno, neprestano se vozijo vojaški avtomobili skozi mesto. Kavarne in gostilne so nabito polne vojakov. Srbske granate so poškodovale samo postajo. Pred kolodvorom je videti velikanske luknje, ki so jih napravile granate, okna so razbita, zidovje razpočeno. Zraven kolodvora stoji žaga, ki je popolnoma zgorela, razstrelili so jo svoj čas naši lastni topovi, ker se je nahajalo tam srbsko skladišče municije, ki jo je bilo treba uničiti. Pri kolodvoru šele je videti prve sledove vojne, raztrgane žične ograje in žični ovire, strelski jarki, kritja ob nasipu do mostu. Na desno in levo velikanska močvirja, v katerih počiva marsikateri hrabri vojak. Ko so se vršili boji je stala voda tu še visoko, in če je bil kdo ranjen je padel v močvirje, da ga ni bilo nikdar več videti. Sedaj, ko se voda odteka je videti tu in tam moleti iz vode noge in roke. Kolikor je mogoče, pokopavajo te junake. Bila je heroična naloga pregnati sovražnika preko teh močvirij. Naša črna vojska je to storila. Ob mostu. Neprestano vozijo preko Donave trenske kolone, preko mostu koraka pehota.

Na Beogradski strani se je razstrelitev mostu dobro posrečila, vendar je mogoče priti čez most. Most sedaj popravljajo. Neki Madjar je napisal tu ogrsko ime Beograda, kakor ga imenujejo Madjari »Nandorfervar«. Za mostom na obširnem travniku je taborišče vojakov. Sotore postavljajo, živino koljejo, pojejo in godejo. Na Kalimegdanu vihra črno - rumena zastava. Korak za korakom je videti sledove hudega artiljerijskega boja, velike luknje v zemlji druga pri drugi. Tobačna tovarna je popolnoma zgorela, samo zunanje zidovje vseh osemih poslopij še stoji, notranjost je popolnoma razdejana. Železne traverze, žice, razbiti stroji, ostanki oprave leže vse križem, dokaz dela naše artiljerije. V mestu povsod straže in patrulje, kljub temu prihaja srbsko prebivalstvo na cesto, žene, otroci, stari, mladih ljudi skoraj nobenih ni videti. Naši vojaki, hi hočejo kaj kupiti, morajo drago plačati, one krono računajo Srbi samo za en dinar. Kmetje so neprijazni, mnogi nezaupljivi, le prav malo kateri pozdravljajo. Vprašali smo nekoga dečka, kje se pride do konaka. Vprašali smo ga v srbsčini, on nas pogleda jezno in prezirljivo: »Ne vem,« in izigne. Šli smo do hotela »Moskva«. Na vsej poti razstreljene hiše, mnogo jih je popolnoma razrušenih. Prebivalci so očitno zbežali. V notranjem mestu je več življenja. Tu so ostali trgovci in obrtniki, tudi srečamo žene v žalnih oblekah. Večinoma govore te, ki so ostale v mestu, nemško ter se pritožujejo nad vojno, ki traja sedaj že tretje leto. Te žene preklinjajo Pašića. Pred hotelom »Moskva« živahno življenje. Neprestano konjeniške patrulje, avtomobilski in trenske kolone. Progo električne železnice popravljajo. Elektrarna je nepoškodovana, promet se bo morda še danes pričel. Ljudstvo je potrto in ne ve, kaj se bo naprej zgodilo. Trg pred hotelom je najlepši v Beogradu, pa je močno trpel vsled obstreljevanja, ker se je v hotelu nahajalo neko srbsko poveljništvo, katero so hoteli naši uničiti. Ena naših granat je zadela hišo v sosedstvu, ki je bila popolnoma razdejana. Pred hišo je polno lukenj, ki so jih izkopale naše granate. V konaku je sedaj nastanjeno stacijsko poveljništvo, pred njim stoji linde ki morajo oddati orožje na

tudi peki, mesarji, trgovci, ki zahtevajo, da smejo nadalje opravljati svojo obrt. Na dvorišču stoji huzarji. Stari in novi konak strogo stražijo in samo s posebnim dovoljenjem je mogoče priti v hišo, ki ni niti od zunaj, niti od znotraj podobna kraljevski palači. Pri vходу vse razmetano, kakor je tam obležalo meseca julija. Preproge, neskončno mnogo knjig, modeli francoskih topov, slike avstrijskih vojakov, lestenci, slike, vse je ležalo tu v največjem neredu. Našli smo tam odprto knjigo »Naš cesar«, na strani, ki kaže skupno ministrsko konferenco pod cesarjevim predsedstvom in sprejem ministra. Med knjigami je mnogo svetih pisem. Dvorana, kjer se je izvršilo kronanje, je prazna, samo preproge vise ob oknih, dva benečanska lestenci s stropa, sicer vse razdejano. Granata je bila padla v dvorano. Biblioteka razbita. Pred srednjim oknom je stal prestol, sedaj je tam samo rdeče prevlečen podij. Na desni manjša soba, morda budoir, od tod skozi skrivna vrata na stopnico v prvo nadstropje, kjer smo stopili v jedilnico. Samo dve mizi sta ostali tu z mnogimi jedilnimi listi. Zraven se nahaja soba za mizno opravilo, ki je vsa brez grbov in brez krone, navadno delo; kar je bilo dragocnejšega, so vzeli s seboj. Potem zopet soba s knjigami, oblekami, puškami in modeli topov. Tu se nahaja tudi krasna 15 milimetrska puška, turško delo. Iz veže, na katere sredi stoji majhen vodomet, vodita dve leseni stopnici v prvo nadstropje. Tu so bili prostori za prestolonaslednika Aleksandra, zelo priprosto opremljene sobe. Pa tudi tu vse razmetano, obleke, perilo, rokavice, parfum, likerji; v sosednji sobi korespondenca, stenski koledar, na katerem listki od 22. julija niso bili več odtrgani. Zraven sobe prestolonaslednika edina kopalnica v konaku; bolj na desno domača kapelica s podobo Krista, pred njo je stal najbrže oltar. Zraven se nahaja prostor, v katerem je bilo razmetano vse, fotografije članov rodbine, italijanske kraljevske rodbine, carske ruske rodbine, vojakov, častnikov, mnogo fotografskih plošč, fotografije najrazličnejših krajev in drugo. V galeriji vse polno preprog, slik, krasna bronasta stenska ura, lestene in zopet požgane preproge in knjige. Tudi sem je zadela granata. Gotovo tudi v mirnih časih ta kraljevska palača ni bila razkošno opremljena, sedaj nudi prav žalosten pogled.

Dnevne vesti.

— Baron Viktor Hein t. Z Dunaja je došla vest, da je tamkaj umrl sekcijski načelnik izven službe baron Viktor Hein, bivši deželni predsednik vojvodine Kranjske. Pokojnik si je kot načelnik državne uprave na Kranjskem pridobil velike zasluge za našo deželo, kateri je ohranil svoje simpatije in svojo naklonjenost tudi kot sekcijski šef. Kot uradnik je bil vesten in strog, a nad vse pravičen in nepristranski. Dasi je bil drugega političnega mišljenja, kakor prebivalstvo v deželi, vendar je bilo za časa njegove vlade v državni službi na Kranjskem nastavljenih največ domačih sinov. Pokojnik je bil deželni šef v času, ko je zadela stolno mesto Ljubljano strahovita potresna katastrofa. Da se je Ljubljana razmeroma hitro dvignila iz razvalin in pepela, je nemala zasluga pokojnega barona Heina, ki je storil vse, da se zagotovi nesrečnemu mestu vsa potrebna državna pomoč. V priznanje njegovih velikih zaslug je mestni občinski svet izvolil za častnega meščana ljubljanskega. Taki so neprecenljive tudi zasluge, ki si jih je baron Hein stekel tudi za ostalo deželo kranjsko. Zato bo ostal svetel in trajen spomin baronu Heinu v srcih vsega kranjskega, pred vsem pa ljubljanskega prebivalstva, zato žaluje ob njegovem svezem grobu vsa Ljubljana, vsa dežela Kranjska!

— Pohvala in priznanje kranjskih vojakov. Povodom Najvišjega odlikovanja poveljnika 3. kora in poveljujočega generala v Gradcu, njegove ekscelence generala infanterije Colerusa pl. Gelderna je njegova ekscelenca g. dež. predsednik istemu pismeno čestital. Kot odgovor na to čestitko je prejel g. dež. predsednik to-le zahvalo: Vaša ekscelenca, velespoštovani g. deželni predsednik! Prosim, da sprejmete moje najtoplejšo zahvalo za Vaše ljubeznive čestitke. Moji dragi krajanji, se bore s silajnim pogumom, v vsakem oziru so ostali zvesti starim tradicijam. V čast in veselje je boriti se proti sovražniku s takimi železnimi junaši. Z izrazom odličnega velespoštovanja Vaši ekscelenci prav vdani Colerus, gen. peh.

— Imenovanja in odlikovanja. Vojaki zaslužni križec z vojno deko-

racijo sta dobila stotnik generalnega štaba Rudolf Lukanec pl. Savenburg (sin gosp. polkovnika pl. Lukanca) in nadporočnik Fran Čik, pešpolka št. 72. — Pohvalno priznanje višjega armadnega poveljstva je dobil poročnik Fran Tomšič pl. Savski dol (sin gosp. generalnega majorja Tomšeta). — Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda je dobil rezervni korporal Edmund Rapolust, gorskega topničarskega polka št. 3. — Nadporočnik pešpolka št. 101, Fran Kogelnik, je imenovan za stotnika. — Za poročnike v rezervi so s 1. novembrom imenovani praporščaki Ivan Kavčič, pešpolka št. 30.; Lovrenc Svetina, pešpolka št. 22.; Ivan Medved, pešpolka št. 79.; Feliks Lapajne, pešpolka št. 79.; Ivan Vidic, pešpolka št. 22.; Josip Urbančič in Ladislav Pržina, pešpolka št. 79.; dr. Josip Hubad, pešpolka št. 22.; Edvard Dvogan, pešpolka št. 97.; Marij Pavlin, pešpolka št. 97.; Josip Kavčič, lovski bataljon št. 31.; Leopold Zupančič, pešpolka št. 22.; Josip Cajnar, bos. - herceg. polka št. 2.; Leon Knafelj, bos. - herc. polka št. 2.; Ignacij Pehan, pešpolka št. 22.; dr. Gustav Munda, pešpolka št. 22.; Stanislav Majcen, pešpolka št. 22.; Ivan Sodnik, pešpolka št. 22.; Ivan Pokorn, pešpolka št. 22.; Alojzij Juvan, bos. - herc. polka št. 4.; Fran Petrič, pešpolka št. 97.; Anton Abram, pešpolka št. 97.; Albin Omanen, pešpolka št. 22.; Fran Remic, pešpolka št. 27.; Karel Pavlič, topničar. polka št. 15.; Evgen Javornik, trenska divizija št. 7. — Signum laudis z vojno dekoracijo so dobili: poročnik artiljerijskega polka št. 3 Ludvig Pregl; stotnik tirolskih cesar. lovcev št. 2 Karel Grebenc in poročnik Branko vitez Pogačnik (sin državne-nega poslanca). — Zlat zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil polkovnik zdravnik dr. Ivan Žitnik, topničarskega polka št. 8.

— Prvi odlikovanci domačega 17. pešpolka. V prvem boju, ki ga je naš domaći 17. pešpolk imel, se je s svojo hrabrostjo, neustrašenostjo in s spretnim vodstvom dveh podrejenih mu vodov izkazal gosp. štabni narednik Edvard Delák. Podrejene mu vode je v najhujšem navzkrižnem artiljerijskem ognju tako spretno vodil, da ni imel le malo izgub, ampak je tudi zajel večje število sovražnikov ter jih prepodil iz utrjenih postojanke. Vztrajal je v svojo četo na odkazanem mu mestu 4 dni ter šele na povelje odšel na drugo mesto. Za te svoje čime je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. reda. — Štabni narednik Rudolf Jerše je v istem boju z naskokom vzel dve sovražni strojni puški in vjel nad 30 sovražnikov. Odlikovan je bil istotako s srebrno hrabrostno svetinjo. — Polkovni trobentač Mihael Pečaver, je, dasi že ranjen, še vedno vztrajal na svojem mestu ter dovažal v bojno črto strelivo in kruh. Ob neki taki priliki je bil napaden od večjega oddelka sovražnikov, toda posrečilo se mu je, v varnost pripraviti najprej municijske vozove ter potem le z nekoliko vojniki prepoditi po številu dosti močnejšega sovražnika. Za ta čin je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo.

— Junaštva vojakov pešpolka št. 17. Narednik Ivan Lulek je samostojno napadel hišo, ki jo je bil zasedel. Pregnal je sovražnika, ustrelil nekaj Rusov, ki so se skrili na drevesa in vjel enega oficirja in 35 vojakov. — Narednik Peter Kobal, korporal Andrej Antas ter infantelisti Nikolaj Vunk, Ludovik Pilka in Jakob Kunarski so napadli iz lastnega nagiba od sovražnika zasedeno hišo, vjeli 11 Rusov in zaplenili več vojaških priprav. Vsi ti vojaki 17. pešpolka so dobili srebrno hrabrostno svetinjo.

— Odlikovanje Slovence. Gospod c. in kr. polkovnik in poveljnik 10. poljskega topničarskega polka, Friderik Širca (slovenski skladatelj Risto Savin), je odlikovan z redom železne krone III. razreda z vojno dekoracijo. — Čestitamo vrlému rojaku!

— Vojno odlikovanje. Na južnem bojišču je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom z vojaškim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo brat jamskega oskrbnika v Postojni, stotnik Vilibald Perko.

— Odlikovanja. 7. lovski bataljon, pri katerem so večinoma Slovenci, je dobil dne 3. decembra 30 hrabrostnih svetinj. Med odlikovanimi so iz Ljubljane: Ksando Tušek, Lovrenc Šibar, Fran Kosec in I. Slapničar.

— Odlikovanje. Gospod Josip Miklavžič, c. kr. sodni kancelist v Novem mestu, sedaj črnovojnik, je bil za zasluge za »Rdeči križ« odlikovan s častno kolajno.

— Transporti ranjencev v Ljubljano. V noči od 7. na 8. decembra sta se pripeljala na Južni kolodvor dva nesebna vlaka z ranjenci in bolnimi

iz bojev v Karpatih. Prvi vlak je bil prvotno napovedan za pol 9. dopoldne, zakasnil se je pa tako, da je došel v Ljubljano šele ob 11. uri in 12. minut ponoči. Pripeljal je s seboj 420 ranjenih in bolnih, med njimi 120 težkih slučajev. S tem transportom je dospelo tudi 6 častnikov. Mnogo vojakov je imelo hude ozeblin. V Ljubljano je došel pri tem transportu en ranjenec mrtel, eden pa je baže že med potjo umrl in so ga pustili v neki drugi postaji. Dva sumljivo bolna častnika so odpeljali takoj z infekcijskim vozom v infekcijski oddelk deželne bolnice, ostale vojake pa so nastanili v infanterijski vojašnici pešpolka št. 27. Po narodnosti so bili vojaki tega transporta izvečine Nemci in Madžari. — Drugi transport ki je bil napovedan za 1. in 10 minut ponoči, se je pripeljal v Ljubljano šele ob 5. in 45 minut jutraj. Ta transport je šel 690 lažje in 53 težko ranjenih. Ranjenih častnikov pri tem transportu ni bilo, mnogo pa je bilo vojakov z ozeblinami na rokah ali nogah. Ti vojaki so bili v Debreczinu 4 dni v karanteni. Od teh je prišlo 200 lažje ranjenih in bolnih ter 20 težko ranjenih v infanterijsko vojašnico, 33 v Mladiko in ostali v obrtno šolo. Dva težko ranjena sta pozneje umrla, 4 težko ranjenim vojakom gre zelo slabo. V tem transportu je bilo prav mnogo naših domačinov. Prvi transport je odpravilo ljubljansko gasilno in reševalno društvo do pol 2. ponoči, to pa zato, ker je bilo treba dati vojakom okrepčila kave, čaja in kruha, kar jim je delilo vojaštvo na kolodvoru postavljene kuhinje. Tudi je bilo treba ravnati z velikim številom težko ranjenih bolj oprežno in zlasti prevažanje težko bolnih je zahtevalo mnogo časa. Z drugim transportom je končalo reševalno društvo do pol 8. jutraj. Nikdar ne moremo zadosti polhvaliti vzornega delovanja ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva, ki brez drugih podpor, kakor edino od mestne občine ljubljanske, vrši s čudovito požrtvovalnostjo s skromnimi sredstvi pod najtežimi pogoji svoje človekoljubno delo. Enaka pohvala gre tudi voznikom, ki so bili kljub mnogokratnim odpovedam vlakov vedno točno na mestu. Moštvo ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva je dve noči zapored postavilo na kolodvor okrog 50 mož in sicer v noči od nedelje na ponedeljek do 3. jutraj, v noči od ponedeljka na praznik pa od 10. zvečer do pol 9. dopoldne. Na razpolago je bilo društvu 43 vozov in dva avtomobila. — One ranjene in bolne vojake, ki so sedaj v infanterijski vojašnici internirani, odpošljejo v kratkem večinoma v škofove zavode v Sent Vidu. V kratkem dospo v Ljubljano novi transporti. — Pri obeh transportih so bili na kolodvoru navzoči dvorni svetnik grof Chorinsky, dvorni svetnik g. dr. Zupanc in mestni fizik g. dr. Krajc, za vojaški križ deželni finančni oficijal gospod Jagodic. Transporte obeh vlakov je sprejel vojaški polkovni zdravnik iz Mladike g. dr. Kanc. Postajenačelnik nadzornik g. Ludvig in tajnik g. Košir sta šla vojaškim oblastim in gasilnemu in reševalnemu društvu z vso ljubeznivostjo na roko. Prinesli bi morali celo listo članov ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva, če bi hoteli pravično pohvaliti delovanje članstva tega društva. Omejimo se, da imenujemo neumornega načelnika deželnega poslanca g. Turka, podnačelnika g. Dinterja, tajnika gg. Pipa in Daxa, ki so, kakor ostali člani društva prostovoljno žrtvovali tudi to pot svoj počitek, da prihite trpečim na pomoč. — Ob koncu še nekaj želja: Družba Rdečega križa in Ljubljansko gasilno in reševalno društvo, ki imata priliko pri vsakem transportu se prepričati o nedostatkih, sta v pogledu že opetovano izrekla svoje želje in tudi na tem mestu je bilo že opozorjeno na škandalozno stanje Ceste na Južno železnico, ki jo mora vzdrževati ta železnica. Vojaki s hudimi ozeblinami ali ranami na nogah, zaviti v obveze iz bolnice, morajo hoditi med tiri po kamnih, ki so pogosto kakor pest veliki. Zdrav človek se, če le more, umakne taki prijetnosti, in zahteva odpravo takih ovir, ker hoče udobno priti v železniški voz in iz njega, revež ranjen vojak pa mora žonglirati po teh keparih in trpeti po nepotrebnem muke in bolečine. Težko ranjene morajo nositi preko tirov in nič čudnega bi ne bilo, če stresejo enkrat težko ranjenega, ki bi ga morali rahlo nositi, da se ne strese preveč, z nosilnice. Potem pridejo težko ranjeni v voz in v polžnem tempu se morajo voziti v bolnico. Če bi malo hitreje vozili, bi se utegnile zlomiti osi ali pa bi vsaj stresli ranjenca dušo s telesa. Tak je Cesta na Južno železnico, da kmalu sploh ne bo več porabna. Vse to ni potrebno in bi se dalo popraviti s stroški, ki nikakor niso tako veliki, da bi jih družba ne zmogla. Zlasti inženir g. Stojanovič, rezervnega poročnika Mayerja, ki je izvr-

ševal zadnja leta na Zgornjem Štajerskem svojo obrt. Mayer je bil oropal pabelga stotnika istega polka, Ferlinca, na bojišču v Galiciji za 22 tisoč kron ter je nato zbežal. Oblasti so Mayerja zasledovale ter ga sedaj izsledile in aretirale v Debreczinu v neki bolnišnici. Dne 7. decembra so ga izročili graškemu garnizijskemu sodišču. — Službeni prejemki iz Galicije pobeglega učitelstva. C. kr. deželni šolski svet za Galicijo je plače učitelstva podrejenih šol, ki je sedaj na vse strani raztreseno z malimi izjemami za čas do konca novembra 1914 nakazal. Ako se to v enem ali drugem slučaju ni zgodilo, so vzrok temu pri sedanjih razmerah neizogibne pomote pri napovedi bivališča, spremembe stanovanj in motenje obratovanja pri posameznih poštnih uradih. Sedaj se bo začelo z nakazovanjem učiteljskih plač za nadaljni čas, in sicer se smejo s privoljenjem galiskega odbora že sedaj nakazati plače za december 1914 in januar 1915. K. c. kr. deželnemu šolskemu svetu za Galicijo že prihaja mnogo tozadevnih vlog in prijav, iz česar se sklepa, da ni potreba učitelstva posebej pozvati, da naj svoje zadevne zahteve prijavi. Kljub temu se vsi, ki imajo pravico do učiteljske plače, opozarjajo, da za oktober, oziroma november napovedani naslovi za nakazanje plače za prihodnje mesece ne zadostujejo. Skušnja je namreč pokazala, da pretežna večina učitelstva po večkrat bivališče in stanovanje spremeni, vsled česar prej napovedani naslov ni več pravi. Vsled tega se vsi učitelji in učiteljice, ki bivajo izven okoliša pristojne davkarje, pozivljajo, da svoje zahteve glede plače za december 1914 (učitelji ljudskih šol tudi za januar 1915), v kolikor se to še ni zgodilo, oziroma se dotičnik v zadevi še ni obrnil na najbližji domači ali zunanji urad, pismo z natančno in dobro čitljivo napovedjo stanovanja, prijavi c. kr. galiskemu deželnemu šolskemu svetu. Nasprotno pa naj se opusti neumnost zaporedno vlaganje večih prošnji, izvzemši pri spremembi stanovanja. Tako postopanje provzroča namreč le zmore in zamude pri uradnih ukrepih, mesto da bi, kakor se menda misli, izplačilo plače pospešilo. Priporočila se tudi, da naj v slučaju spremembe stanovanja dotičnik poskrbi, da se mu bodo poštna nakaznice pod novim naslovom brez zapreke dostavljale, ker se na ta način večkrat zakasnenje prepreči. — Povratek v Antverpen. Glasom poročila c. kr. notranjega ministrstva se povratek v Antverpen onim avstrijskim državljanom, ki so bili tam nastanjeni pred izbruhom vojne, nasvetuje le v slučaju, da imajo dovolj subsistenčnih sredstev. Odločno se pa odsvetuje povratek obrtnikom in drugim nastavljenjem, ki so brez sredstev. Povratek v druge belgijske kraje in mesta se sedaj še nikakor ne nasvetuje. Komur bi bil povratek pa le nujno potreben, naj se obrne s prošnjo na c. kr. notranje ministrstvo, katero bo glede tega s sporazumom c. nemške vlade vse potrebno ukrenilo. V vsakem slučaju pa, naj si bode, da je bil potnik že preje v Belgiji ali ne, se mora oskrbeti pri pristojni krajevni oblasti s potnim listom, ki mora biti potrjen od pristojnega nemškega konzulata (za naše kraje v Trstu) ter tam naveden vzrok, smer in čas potovanja. — Sarajevska atentatorja na prestolonaslednika nadvojvoda Frana Ferdinanda in njegovo soprogo vojvodinjo Hohenburško, Principa in Čabrinovića, so v sredo iz Sarajeva prepeljali v neko kaznišnico na Češkem. Zgodilo se je to tajno, tako da v Sarajevu o transportu niso vedeli. Oba zločinca so prepeljali v klenjenj v zaprtem vozu na kolodvor, odkoder sta odpotovala preko Zagreba. Prestala bosta kazen v neki češki trdnjavi. — Kap zadela je v ponedeljek popoldne 45letno delavko v tobaci tovarni Nežo Selanovo iz Glinca. Bila je takoj mrtva. Pokojnični mož je pri vojakih, doma pa sta ostala dva mladoletna otroka. — Dražba. Pri tukašnji c. kr. okr. sodnji se vrši dne 18. t. m. v sobi št. 16 ob 10. dopoldne dražba posestva v l. št. 64 k. o. Trnovsko predmestje obstoječega iz hiše št. 14, Cesta v mestni log, gospodarskega poslopa, treh vrtnih parcel in travnika s sadnim drevjem. Posestvo je bilo cenjeno na 16.539 K 17 v. najmanjši ponudki pa znaša 8270 K. — Kolera na Štajerskem. Dne 7. decembra so se pojavili tudi na Štajerskem 3 slučajji kolere, eden v Celju, eden blizu Ptujja. — Vlom. V noči na 28. novembra je bilo vplomjeno v gostilniško sobo Valentina Semrova v Blekovi vasi pri Logatcu. Storilec je iskal najbrže samo denar. Vlomil je v neko omaro. Ker pa denarja ni našel, se je zadovoljil s 300 cigaretami, novim sivim

havelokom in železnim hranilnikom z vso vsebino. — Umri je dne 6. decembra v šentjernejski občini Radeckega veteran Radovan Adam vulgo Adamček, bivši tesarski mojster. Rojen je bil 24. decembra 1825. Potrjen je bil leta 1846 k dragonskemu polku št. 4. Bil se je pod Radeckim polku 1849. Služil je 10 let, 2 meseca, 10 dni. Užival je zadnji dve leti skromno invalidno podporo. — Iz Ptujja. Pred ptujskim sodiščem je bila obsojena žena poštnega uradnika Wogrintschitscha na 80 K globe, ker se je v času nemirov pred Mahoričevim gostilno jako žaljivo izrazila o gospodu Francu Mahoriču, gostilničarju in trgovcu v Ptujju. — Umri je v Celju g. Janko Dolinšek, trgovski sodnik, sin šolskega sluga v Hrastniku gospoda Franca Dolinška. Počivaj v miru! — Iz Gradca. Štajerski namestnik grof Clary je izrekel zahvalo in priznanje gg. vin. nadzorniku Matjašču, živinorejsk. nadz. Jelovšku, pot. učitelju Goričanu in vinor. inspekt. Stambergerju, Virantu in Rečniku, ker so se zelo trudili za spravljanje letine in opravljanje potrebnih jesenskih poljskih del na Sp. Štajerskem. — Klub slovenskih tehnikov v Pragi si je na običnem zboru dne 5. decembra t. l. izvolil sledeči odbor: predsednik: Perko Nace, cand. ing.; podpredsednik: Zorman Vinko, cand. kult.; tajnik: Lobe Srečko, stud. mech.; blagajnik: Tavčar Alojzij, stud. agr.; knjižničar: Guzelj Stojan, stud. ing.; preglednik: Terčič Anton, cand. ing.; Žerjav Josip, cand. ing. — Poročnik Daring in zagonetna soba je prigodba čudnih doživljanj, s skrivnostno tatvino dragocenosti, predznamenjem zasledovanjem, polna pretresljivo nevarnih položajev, bojev itd., ki dovedejo slednjič do tega, da se ujame zločinec. Ta pretresljiva tridejanska detektivska drama predvaja se te dni v kinematografu »Ideal«. Poleg tega še nova serija vojnih poročil.

Književnost.

— Novi akordi. Št. 3. in št. 4. obsežata naslednje skladbe: Emil Adamčič: »6 enoglasnih zborov za mladino« (Colnar, Tepežna pesem, Slanica, Molitev, Zapihaj, južec, Padajo snežinke); Viktor Parma: »Straža ob Savi, Koranica za klavir, Mar, Kogoj: »Trenutek«, mešan zbor; Vasilij Mirk: »Pravijo ljudje...« za en glas in klavir; Karol Adamčič: »Dekletce, podaj mi roko,« mešan zbor. Obenem je izšla obširna glasbeno-književna priloga, obsegajoča članke, referate, kritiko in vsakovrstne vesti.

Razne stvari.

— Vojne podpore v Srbiji. Belgradska mestna uprava je izdala prve 3 in pol meseca vojne 80.000 dinarjev za podpiranje 7000 rodbin z okroglo 20.000 rodbinskih članov. Ker mesto ni moglo storiiti več in ker je beda vedno naraščala, je sklenil občinski svet v zadnji seji, predložiti skupščini prošnjo, da dovoli država potrebni denar. Vsaka rodbina je dobivala na teden po 161 dinarja, obenem pa so tudi privatniki darovali. — Izgled človekoljubnosti. »Napród« poroča iz Krakova: Peljasi so skoz mesto kakih 30 ruskih vjetnikov. Bili so lačni in oslavljeni in s prsti kazali na usta v znak, da bi radi kaj zaužili. Slučajno je prišel mladi oficir (ob sebi se razume, da avstrijski). Ustavil je vojake in vse peljal v bližnjo kavarno, kjer jim je naročil kave, kruha in cigaret. Vse je oficir sam plačal, na kar so vjetniki, srečni, da so zaužili zopet nekaj gorkega, nadaljevali svojo pot. — Vreme na bojiščih. Do zadnjih dni je zgodnja zima v celi Avstriji močnejše pritislila. Na južnem bojišču je bil mraz nekoliko večji samo v severni Srbiji. Na Sedmograškem in v Podonavju je bilo vsako jutro 7°—10° pod ničlo; tudi v Bosni je bilo skoro enako mraz. Iz Sarajeva so poročali vsak dan, da imajo tam 6° pod ničlo, v južni Bosni je mraz nekoliko ponehal in je celo večkrat sijalo sonce. V Galiciji in zapadni Rusiji je bilo celo nekaj dni precej gorko s temperaturnimi okrog 0°. V severni Nemčiji in Belgiji je bilo celo časih gorko, kakih 13° nad ničlo. Zadnje dni je mraz v Galiciji nekoliko večji. — Ameriška božična darila. V izvedbi od ameriških časopisov lansirana projekt božičnega obdarovanja sirot padlih v vseh vojskujočih se državah, je neki ameriški komite odposlal ameriško vojno ladjo z darovi za 10 milijonov kron v Genovo. Ladja je priplula že na Angleško ter tam oddala darove. Dospela je tudi v Marseille in dospela dne 8. decembra v Genovo, kjer je oddala darila za Avstro-Ogrsko in Nemčijo v vrednosti kakih 2 milijonov kron. — Kot zastopnik avstrijske družbe za

vojno skrb, bo prispel tja princ Edward Liechtenstein. Darove prepeljejo najprej na Dunaj. — Rodovina grofa Tolstega v vojni. Rodovina velikega ruskega pisatelja Leva Nikolajeviča Tolstega se dejansko udeležuje vojne. Dva sina, Ilija in Leon, sta pri Rdečem križu na fronti. Leon je bil že ranjen. Drug sin, Mihael, je rezervni oficir in si je pridobil red Sv. Stanislava. Hči pokojnega pisatelja grofica Aleksandra, je strežnica v vojaški bolnici v Belostoku, vdova pa in hči grofica Tatjana sta dačo Jasna Poljana preuredili v bolnico in oskrbujejo ranjence. Tudi trije vnuki Leva Nikolajeviča, sinovi grofa Ilije, so v vojni. Eden je aktivni oficir in je bil od avstrijskih vojakov vjet, drugi je prostovoljec, tretji je poročnik pri mornarici. — Ne pojte pesmi sovražstva. Vladni »Fremdenblatt« piše: Ne pojte pesmi sovražstva. Take pesmi so tuje avstrijskemu duhu. Mi se ne bojujemo iz sovražstva, ampak proti sovražstvu, bojujemo se proti zavisti in verolomnosti, ki sta po svetu užgali plamen, bojujemo se za čast in pravico, za domovino, pravost in kulturo se hočemo bojevati s čisto vestjo in s čistim srcem. Zato pa si moramo ohraniti v srcih ljubezen, kakor jo nosi naš cesar celo življenje v svojem srcu, kakor jo posvetočuje naša hrabra armada, ki daje lačnemu sovražniku kruha v strelnih zakopih, ljubezen, ki smo je vsi potrebni, da bi vzlic vsem skrbem in težavam z zaupanjem in odločnostjo izvrševali vse svoje dolžnosti: Ne zastupljajte duš z mislijo na sovražstvo in na maščevanje. Mi si hočemo izvojevati mir, zase in za prihodnji rod, a kakor avstrijski vojak ni bil nikdar grozovit, tako si moramo tudi vsi drugi ohraniti avstrijsko srce in tudi v sovražniku videti človeka. Zato nam pesmi sovražstva ne ugajajo. Borimo se za mir na svetu. Naj bi nam bil kmalu vrnjen.

Brzobjavna poročila.

Čestitke 39. pehotnemu polku.

Budimpešta, 8. decembra. (Kor. urad.) Poročilo ogrskega korespondenčnega urada: Debrečinski 39. pehotni polk je v sedaj se vršičih bojih pri Koskoczu izvojeval sijajno zmago in je dobil tem povodom celo vrsto čestitk. Njegova c. in kr. Visokost nadvojvoda prestolonaslednik Karel Fran Josip je poslal to-le brzobjavo: »Z velikim veseljem in z utemeljenim ponosom sem slišal o slavnem in izredno uspešnem činu 39. pehotnega polka, ki nosi ime barona Conrada. V prijetnem spominu mi je oni lepi čas, ko sem bil bataljonski poveljnik pri tem hrabrem polku, zato pošiljam iskrene čestitke svojim bivšim tovarišem. Prepričan sem, da bo vrši 39. pehotni polk izpolnil še številne slavne liste v zgodovini te vojne. Nadvojvoda Karel.« Nadvojvoda Josip je poslal to-le čestitko: »Veselim se, da so se čete v bojih pod mojim vodstvom borile z običajno neomahljivostjo in da si je 39. polk zaslužil pohvalno priznanje kornega poveljnika. Le tako naprej!« Nadalje so poslali brzobjavne čestitke: Načelnik generalnega štaba baron Conrad-Hötzendorf, generala pehote pl. Borojevič in pl. Geldern in generalni major pl. Le Beau, ki je odredil, da se brzobjave prešajajo pred mostvom in da se objavi, da je 39. pehotni polk zopet dobil 9 srebrnih hrabrostnih svetinj I. razreda, 25 pa II. razreda.

Odlikovanja.

Monakovo, 8. decembra. (K. ur.) Z vojaškim zaslužnim redom 2. vrste z zvezdo in meči je odlikovan c. in kr. feldmaršallajtnant grof Stürgkh, s častniškim križem istega reda z meči pa c. in kr. podpolkovnik plem. Bienerth.

Cesar Viljem lahno zbolel.

Berolin, 8. decembra. (Kor. ur.) Cesar Viljem je lahno zbolel za bronhijalnim katarjem ter je moral preložiti svoje odpotovanje k fronti.

Novi nemški polkovni šefi.

Berolin, 8. decembra. (Kor. ur.) Nadvojvoda Karol Franc Josip je bil imenovan za šefa 2. vestfalskega huzarskega polka št. 11 in šef avstrijsko-ogrskega generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf za šefa 5. pehotnega gardnega polka.

Mehika.

London, 8. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča z El Paso: V Mehiki se je pričela nova revolucija. Razdeljen je bil oklic v katerem postavljata generala Salazar in Campa, ki sta bila za časa predsedstva Huerte na vodilnih mestih, Villo in Carranza na sramotni oder ter se hvaleča, da imata v republiki pristaše. Oba generala stojita baje na čelu čet v Chihuahui.

XIV. zaznamki

prispelkov, ki so jih vposlali c. kr. deželniemu predsedstvu naslednji darovalci:

a) V prid društvu »Rdeči križ«:

Za darila v naravnih 145 K 70 vin.; zbirka gospe Magde Schleimer pri predzajtrkovalni mizi (Früh-schoppentisch) v kazini 60 K 29 vin.; župni urad Podkraj (zbirka) 121 K; kuracijski urad Goče (zbirka) 160 K 10 vin.; šolsko vodstvo Knežak (zbirka) 165 K 10 vin.; kmetijska čitalnica, Podraga, 41 K; Franz Habé, Goče, 20 K; občinski urad Vrhopolje, zbirka, 275 K 49 vin.; grofica Izabela Hohenwarth, Ravne, 200 K; občinski urad, Planina, zbirka, 200 K; občinski urad Dolenjave, okraj Postojna, zbirka, 49 K 54 vin.; posojilnica Slap, okraj Postojna, 100 K; davčni upravitelj Klacna, Senožec, zbirka, 200 kron; župni urad Budanje, zbirka, 200 K; župni urad Slavina, zbirka, 100 K; župni urad Slavina, 2. zbirka, 92 K 80 vin.; Matija Ambrožič, Nova Sušica, 50 K; občinski urad Hrenovce, zbirka, 255 K 46 vin.; kuracijski urad Harije, zbirka, 30 K; vikarski urad Podgraje, zbirka, 10 K; občinski urad Col, zbirka, 36 K 20 vin.; občinski urad Sinadole, zbirka, 34 K 10 vin.; Ivan Škerjanc, župnik, Vreme, 10 K; občinski urad Famle, zbirka, 28 K 40 vin.; vikarski urad Podgraje, 2. zbirka, 32 K; občinski urad Hrenovce 13 K 80 vin.; zbirka v kavarni »Kasino« 37 K; Alfred Benardelli v Korminu, 20 K; kranjski avtomobilni klub, Ljubljana, 100 K; gđ. Olga Vilhar, Ljubljana, 1500 kron; Anton Uršič, paznik zagradbe hudo-urnikov na Kranjskem, 5 K; delavci zagradbe hudournikov na Kranjskem, in sicer: Anton Breška 2 K; Janez Premrl, Anton Uršič, Janez Uršič, Anton Hrast, Franc Hrast, Miha Stih, Anton Ručna, Janez Ručna, Jernej Volarič, Janez Bon, Marjo Urbančič, Franc Čarga po 1 krono, skupaj 19 K; zbirka župnega urada Javor 6 K; zbirka župnega urada Črnuče 15 K; zbirka župnega urada Preserce 30 K; Neimenovan 100 K; zbirka v kavarni »Kasino« 25 K; od stave oddelka VII. deželne vlade 3 kron; strokovni učitelj F. Behncke, Hamburg v Nemčiji, 5 K 86 vin.; župni urad Kočevska Reka 20 K; župni urad Borovce 23 K; občinski urad Mozeli 25 K; uradništvo trbovelskega premogokopa v Kočevju, 100 K 01 vin.; predstojništvo frančiškanskega samostana v Kamniku, 81 kron; Tramposch v Kamniku, 20 K; župni urad v Mengšu, 54 K; Echingen Hugo, c. in kr. smodnišnica, Kamnik, 5 K; župni urad Selo 20 K 95 vin.; občina Moravče 4 K; občina Krašna 25 K; delavci c. in kr. smodnišnice v Kamniku, 53 K 20 vin.; V. zbirka knezoškofijskega ordinarijata po župnih uradih 1138 K 46 vin.; uradniki c. kr. okrajnega glavarstva v Ljubljani, 1% popust od plače, 36 K; 1% popust skupnih uslužbencev južne železnice, postaje Rakek, 36 K; občinski urad Stari trg, zbirka, 8 K; skupaj 6141 K 46 vin.; k temu vsote prejšnjih zaznamkov 54.136 K 25 v; torej skupaj 60.277 K 71 vin.

b) Za družine v vojno službo vpoklicanih:

1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Kočevje, 15 K 55 vin.; 1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Kranj, 23 kron 61 vin.; 1% popust od plače uradnikov davkarije Kranjska gora, 7 K; učiteljsko osebje strokovne šole v Ljubljani, 34 K 15 vin.; 1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Logatec, 13 K 75 vin.; 1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Kamnik, 13 K 28 vin.; 1% popust od plače okrajnega glavarstva Postojna, 22 K 90 vin.; 1% popust od plače uradnikov deželne vlade 207 K 17 vin.; 1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Radovljica, 67 K 47 vin.; skupaj 404 K 88 vin.; k temu vsote prejšnjih zaznamkov 23.561 K 29 v; torej skupaj 23.966 K 17 vin.

c) Za vojni oskrbniški sklad:

1% popust od plače uradnikov okrajnega glavarstva Logatec, 14 K 75 vin.; Maks Samassa, Ljubljana, 50 K; gđ. Olga Vilhar, Ljubljana, 1500 K; firma R. Miklauc, Ljubljana, popust pri prodaji tr kov za perilo, 7 K firma M. Ranth, popust pri prodaji volnenega perila, 10 K; župni urad v Dolu 30 K; popust tvrde M. Ranth pri prodaji volnenih rokavic, 2 K 40 vin.; gospa Ninka Luckmann, Ljubljana, 100 K; »Mestna hranilnica« v Ljubljani, 1000 K; Karel Ritting, mesto venca na krsto umrle gospe Roze Till, 10 K; zbirka v kraju Novi Lošinj, 14 K; zbirka v kraju Gorenja vas pri Kočevju, 36 K 40 v; zbirka v kraju Slovenska vas, 41 K 40 vin.; zbirka v kraju Stara Cerkev, 81 K; zbirka v kraju Koverj, 35 K 51 vin.; znesek zbirke župne občine Rob, 75 K 10 vin.; znesek zbirke župne občine Grčarice, 20 K; zbirka

župnika Eppicha v Stari Cerkvi, v krajih Mlake in Zgornji Lošini, 52 K 10 vin.; knezoškofijski ordinarijat, zbirka, 967 K; uradniki okrajnega glavarstva, Ljubljana, 27 K; 1% popust od plače uradnikov c. kr. tobačne tovarne, Ljubljana, 54 K 28 v; deželni glavar dr. Šusteršič in gospe soproga 200 K; deželni odbor kranjski 6000 K; gospod Weinberger in gospod Jonke, Ljubljana, 2 K; Jožef Damisch, kavarnar v Ljubljani, 50 K; Neimenovan 10 K; skupaj 10.389 K 94 vin.; k temu vsote prejšnjih zaznamkov 22.861 K 18 vin.; torej skupaj 33.251 K 12 vin.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. decembra: Josipina Kušar, mestna uboga, 61 let, Japljeva ulica 2.

Dne 5. decembra: Henrik Wimmer, vojak, 19 let, Zaloška cesta 29 (garnizijska bolnica). — Helena Brvar, natakarica, 39 let, Kolodvorska ulica 33. — Amalija Markovič, bolniška sestra, 33 let, Radeckega cesta šte. 9.

Dne 6. decembra: Marija Polc, sodnikova vdova, 89 let, Bohoričeva ulica 11.

Današnji list ohseza 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.
Najboljše kozm.
čistilo za
zobe
Seydlin
Dobiva
se
povsod
Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Pri epidemijah in vseh
infekcijskih boleznih
Mattonia preiskušeno od-
vračalno sredstvo
Giesshübler
slatina.

Dr. J. Z. nabavljamo, Marovška
Gospe, Mattonia in tiskanje sam
tiskali Vaso urino vodo in Vaso zobni prašek,
ki je že dolgo čim sam kakor tudi moji
bolniki, zato vam z veseljem izročam svoje
mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se
nahaaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo
malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le
onega sredstva, o katerem je preizkušeno in
večletna raba izpričala, da je v resnici dobro.
Ta je: **Seydlin**.

Četudi kalera proti,
Se vendar nihče ne boji;
Smrt in bolezen
Daloč biti, ako Ti
FLORIAN
želodec krepi!
Pristni "FLORIAN" se dobi edino od
Rastlinske destilacije "FLORIAN"
v Ljubljani.
Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	739.5	5.1	sl. jvzh.	del. oblak.
"	9. zv.	740.8	7.7	sr. jzah.	"
8.	7. zj.	740.4	4.0	sl. sever.	"
"	2. pop.	739.5	10.2	sl. jvzh.	"
"	9. zv.	739.7	10.0	sl. jzah.	"
6.	7. zj.	737.8	10.0	"	"

Srednja temperatura poned. 46°, norm. — 06 torka 8-1, norm. — 07°. Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm.

Gospodična
z večletno prakso v trgovini mešane
stroke, zmožna samostojnega vodstva,
želi službe.
Naslov, pove upravn. »Slov. Narod«.

Poltrinit sreem javljamo vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest,
da je naš ljubljani sin ožir. brat, gospod
IVAN REJC
četovalca 27. domobranskega pešpolka
po mučni bolezni, zadobljeni na severnem bojišču v rezervni bolnici v Lo-
sonczenu na Ogrskem, previden s svetotajstvi za umirajoče, dne 5. decembra
t. l. mirno preminul.
Bodi mu blag spomin!
Idrija, dne 7. decembra 1914.
Žalujoča rodbina Rejo.

Globoke žalosti potrpi naznanjamo sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naš iskreno ljubljani sin, oziroma brat, gospod
Janko Dolinšek
trgovski pomočnik
dne 6. decembra 1914 ob 11. uri zvečer v Gizeleini bolnici v Celju, pre-
viden s sv. zakramenti v 20. letu v Gospodu zaspal.
Nepozabnega rajnega priporočamo v molitev in blag spomin.
HRASTNIK, dne 6. decembra 1914.
3953
Žalujoča rodbina Fran Dolinšek.

Št. 22479. 3948
Razglas.
V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se
javno naznanja, da je
proračun o dohodkih in troških mestnega zaklada
za prvo polletje 1915 že sestavljen in da bo razgrnjen v mestnem knjigovodstvu
štirinajst dni od 7. do 21. decembra 1914 javno občanom na vpogled, da vsakdo
lahko navede svoje opazke o njem.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 5. decembra 1914.

MARIJA UFFENHEIMER roj. KOTNIK naznanja v svojem, v imenu
svoje svačinje ELEONORE UFFENHEIMER ter rodbin VINKO MAJDIČ,
LUDOMIR vitez ZADUROVICZ in vseh sorodnikov, da je njen iskreno ljubljani
soprog oz. brat, svak, stric in bratranec, gospod
c. in kr. major
HENRIK UFFENHEIMER,
imejitelj zaslužnega križca z vojno dekoracijo, vojaške
zaslužne kolajne itd. itd.
kot poveljnik 83. pešpolka dne 19. novembra na severnem bojišču pri Suleszevi padel
junaške smrti.
Sveta maša zadušnica se daruje 9. decembra ob 1/2 9. uri v Leechkirche v Gradcu.
Gradec, dne 8. decembra 1914. 3952

Jako dober mlin
na stalni vodi na 4 tečaje se radi od-
hoda sedanega zakupnika na vojsko
da od novega leta naprej v najem za
1000 K letne najemnine. — **Grščina**
Krapa, pošta in železniška po-
staja Gradac, Bela Krajina. 3947

Sveže polenovke
se dobijo vsak dan 3947
v staroznani gostilni »pri Bohetku«
na Sv. Petra cesti 15.
Prodaja se tudi brez ulice.

Trgovska sotrudnica
dobro izvežbana manufakturstinja,
spretna prodajalka in
učene
poštenih staršev, prijetne zunanosti in
s primerno šolsko izobrazbo, se
sprejmeta v manufakturno trgovino
VINKO SKET v Ilirski Bistrici,
Notranjsko. 3936

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reservni fond K 60,700-720-15 — Izplačano odškodnino in kapitala K 120,000-300-25
Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države z vseobsegajočo slovensko-narodno upravo.
Vse pojavnosti daje
Cigar pisarne so v
Generalno zastopstvo v Ljubljani
tiskalni bančni hiši v Slovenski ulici št. 12.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon šteč. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočajo se za stavbna dela vsake vrste.

Kupim vsako množino lepo ortrega

prediva

po najvišji brezkonkurenčni ceni.

Sprejemem tudi

učenca

v trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji.

3924

Cenjene ponudbe na **Mihael Omahen** mlađši, Višnja gora.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Priporočajo se slavnemu občinstvu za izvrševanje

Prevzema kompletne oprave za

portalna, stavbna, pohištvena, mizararska dela.

hotela, kavarne, vile, gostilne, privatna stanovanja.

Izdeluje se v lastni najmodernejši opremljeni tovarni na Glincah in se jamči za solidno delo.

Proračune se določijo na zahtevo brezplačno in v najkrajšem času.

Vsak petek

6106

sveže morske ribe

Velika zaloga močno asortiranih klobas za narezke, praške in graške gnjati; cistercijsko čajno maslo. Vse to se dobiva vsak dan sveže pri

J. BUZZOLINI

delikatesna trgovina

v Lingarjevi ulici.

Vizitnice

v elegantni obliki priporočajo
Narodna tiskarna.

„Pri nizki ceni“

IG. ŽARGI

„Pri nizki ceni“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šteč. 5.

3935

Priporočajo veliko zalogo gorke spodnje obleke za vojake, kakor snežnih čepic, sveteljav, volnenih jopic in hlađ, tople nogavice, dokolenice, rokavice, zapestnice itd., itd.

Pozor! Največja izbira potrebščin za šivilje in krojače. Pozor!

Vse po priznani najnižjih cenah!

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlađe, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. — Tetra perilo. — Spalne vroče.

Plašč in predpasniki za strežnice Rdečega križa.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

1706

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Št. 21.595.

3949

Razglas!

Poizvedovanje za pogrešanimi civilnimi osebami.

Radi vojnih dogodkov v Galiciji in Bukovini je del prebivalstva tako nanaglomalo pobegnili od doma v zapadne dežele, da sedaj mnogo rodbin pogreša kakoga rodbinskega uda, ki se je ločil od drugih že doma ali pozneje med potjo.

Ker je pa privatno poizvedovanje za pogrešanimi civilnimi osebami zvezano z velikimi težkočami, posredujejo v takih slučajih državna upravna oblastva.

V to svrhu naj se vsakdo, ki išče kako pogrešano civilno osebo, zglašuje na c. kr. okrajnem glavarstvu svojega bivališča, če pa stanuje v Ljubljani, na tukajšnjem mestnem magistratu, kjer se bo izpolnil poseben formular (naznanilo pogrešancev). Te formularje, ki se jih dobiva na c. kr. okrajnih glavarstvih, oziroma na tukajšnjem mestnem magistratu, stranke lahko tudi že izpolnjene prinašajo s seboj.

Pripominja se pa, da gori navedena oblastva poizvedujejo le za pogrešanimi civilnimi osebami, nikakor pa ne za pogrešanimi vojniki, za katere je uredila vojna uprava na Dunaju posebne poizvedovalnice, in tudi ne za begunci iz Dalmacije, nastanjenimi na na Kranjskem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. novembra 1914.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Notar Baš v Celju išče

pomožnega uradnika

za mali koncept.

3839

Odda se mesnica v najem

in sicer

3722

s 15. decembrom t. l.

Vprašanja naj se pošiljajo na uprav. »Slov. Naroda« pod »mesnica 3722«.

Popolnoma zastoj dobi vsakdo

1. zv. „Domače knjižnice“

Naročite takoj. Letno izide 12 zvezkov po 8 pol, vsak zvezek po 30 h. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko.

3925

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradisce 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporočajo svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorake in televaldske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevlji.

128

NA IZBIRNO pošilja tudi na deželo:

Krasne 3528

BLUZE

plašč, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, kuharstva.

Zelo solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

in krstni opravi.

Brinje

črna in rdeča se dobi po nizki ceni vsake množine pri

V. Sandalj

Lupoglav, Istria.

Vzorci na željo zastoj in franko.

3927

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takoj

J. GROBELNIKU

Mestni trg 22

naspr. lekarne Trnkoczy.

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprana po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

3855

Novo!

Izšel je roman znamenitega pisatelja

E. Zole

v slovenskem prevodu:

„RIM“.

Cena K 5.—

Dobi se v vseh knjigarnah v Ljubljani, v Trstu in Gorici ter pri založniku Antonu Kristanu v Sp. Šiški pri Ljubljani.

3925

Novo!

ALFONZ BREZNIK

Največja trgovina in izposojalnica klavirjev in harmonijev.

Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Ljubljana,

Kongresni trg št. 15

(nasproti nunske cerkve).

Obroki od K 15.— naprej. Obroki od K 15.— naprej.

Slamoreznice za pogon z roko ali s silo, vratila, mlne za moko, stiskalnice za sadje in grozdje, motorje, reporeznice, patentovane brzopartne kotle različnih sistemov, sušilnice za sadje, kotle za žganje dobrega domačega izdelka, sejalne stroje ter vsakovrstne druge poljedelske stroje sloviti tovarni, zajamčeno brezhibnih, po znano

najnižjih cenah priporočajo

edina domača razpošiljalnica poljedelskih strojev

FR. STUPICA v Ljubljani,

Marije Terezije cesta šteč. 1.

Velika zaloga izvrstnih pečij od najenostavnejše do najfinišne izpeljave ter razne železnine, orodja, strojev za industrijo, stavbenega materiala i. dr.

Cene najnižje!

Postrožba pečena in točna.

Ceniki interesentom brezplačno na razpolago.